

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE IN
ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO

Št. 1

Kidričevo, julij 1963

Leto 1.

Dan ostaje in naš kolektiv

Ob vsakem večjem uspehu, prelomnici ali obletnici Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, smo izdali občasna glasila z namenom, da bi seznanili naš kolektiv z uspehi in problemi, s kapacitetami naše tovarne, s proizvodnjo in upravljanjem.

Z glasilom »Aluminij«, ki ste ga danes prejeli, pred dnevom ostaje slovenskega ljudstva, ob 18. letu njegovega svobodnega življenja in ustvarjanja in v letu novih uspehov naše tovarne, pa ste dobili v roke 1. številko stalnega glasila »Aluminij«, izdanega v novih pogojih, ko nam je mogoče stalno obveščanje kolektiva. Tako bodo lahko naši proizvajalci in upravljalci tekoče seznanjeni z vsemi problemi, uspehi in perspektivami, z vsemi dolžnostmi in pravicami delovnega človeka v naši socialistični skupnosti in v naši veliki tovarni.

Z letošnjim dnevom ostaje slovenskega ljudstva preživljamo v novi situaciji glede na rekonstrukcijo tovarne glinice in aluminija in na razširitev elektrolyze, prelomnico med starim in novim ob možnostih sodobnejše, avtomatizirane proizvodnje, ki je izpodrinila staro, le mehansirano proizvodnjo, ob popolni odpravi meznega delovnega razmerja in meznih miselnosti, ob dragocenih izkušnjah delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov ter ob vsem, kar kaže na višjo stopnjo zavesti naših delovnih ljudi, proizvajalcev in upravljalcev.

Spomnimo se nazaj letnic in časov, ko smo začeli z delom na zasnutku prevzete tovarne, na letnico 1950, ko je začelo delavsko upravljanje, na 21. november 1954, ko smo začeli s poskusnim obratovanjem in na 28. februar 1955, ko je začela naša tovarna redno obratovati. Že leta 1960 smo dosegli rekordno proizvodnjo in normalno rentabilnost ob takratni kapaciteti postrojenja. Leta 1961 smo začeli z rekonstrukcijo tovarne glinice in aluminija ter z graditvijo elektrolyze »B«. Naš kolektiv je napredoval v dosednji dobi predvsem zato, ker je bil sposoben prelomiti z vsem starim, s staro mezdno miselnostjo, z ročnim načinom proizvodnje in s staro mehanizacijo. Prevzel in izpolnil je nove naloge v modernizirani tovarni s povečanimi kapacitetami.

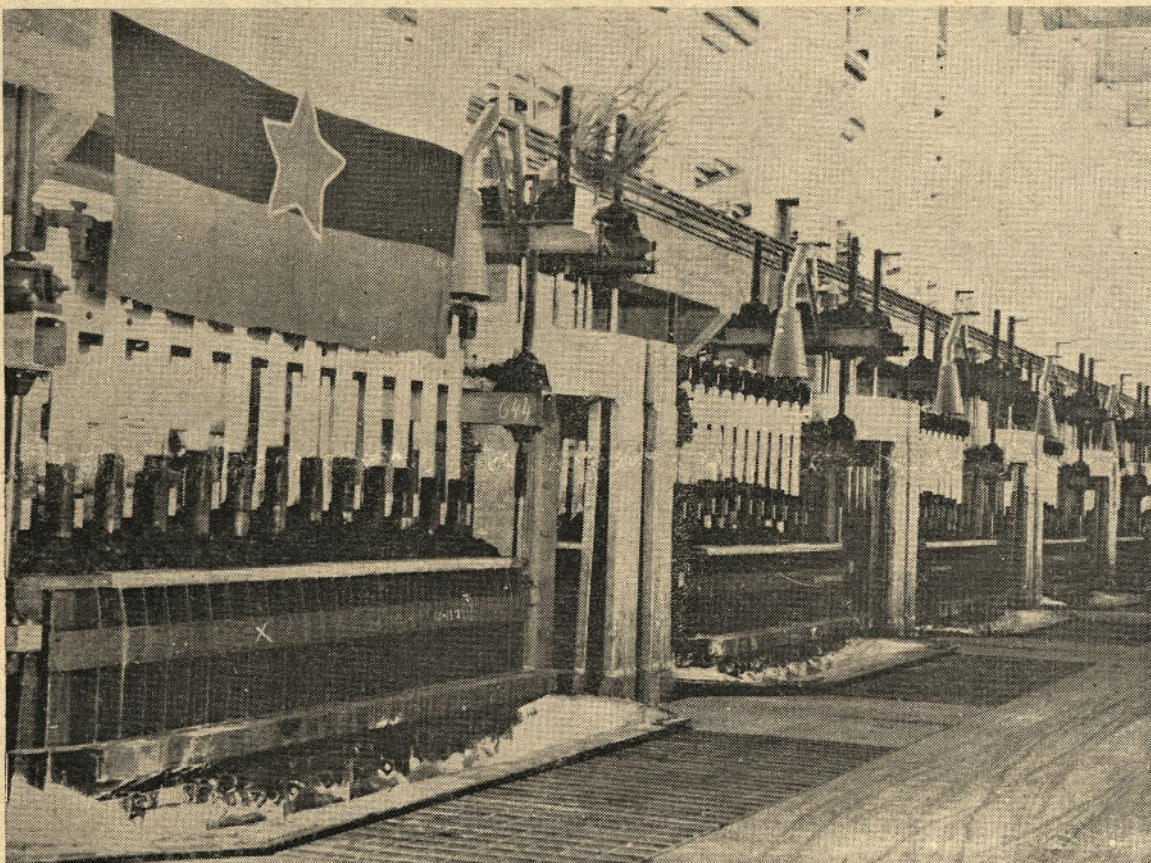
Z imenovanjem naše tovarne po revolucionarju Borisu Kidriču je izkazana našemu kolektivu velika čast. Priznanje so mu izrekli ob doseženih uspehih, obletnicah in praznovanjih predstavniki skupnosti jugoslovanskih narodov in slovenskega ljudstva, predstavniki ZKJ in ljudske oblasti, ki so tudi želeli, da bi dosegal naš delovni kolektiv tudi v bodoče s svojo prizadevnostjo, iznajdljivostjo, požrtvovalnostjo in vztrajnostjo nove uspehe.

Stalno glasilo našega delovnega kolektiva »Aluminij« naj bo vsem pri nadaljnjem razvoju tovarne v Kidričevem, pri vsem delu in življenju kolektiva nenehna spodbuda pri izpolnjevanju nalog, pri medsebojnem spoznavanju, pri izmenjavi izkušenj in mnenj, pri ocenjevanju

skupnih prizadevanj za novimi uspehi in pri skrbi za delovne ljudi. Iz njegove osebine se bo lahko videlo, kako razumemo dolžnosti in pravice v socialistični skupnosti in kako se lotevamo vseh problemov, zlasti pa, kako jih rešujemo. Vsebina glasila »Aluminij« naj bo zrcalo naše trdne zavesti in ponosa, da smo člani kolektiva v tovarni, ki mnogo pomeni jugoslovanski skupnosti.

Bližnji praznik ostaje slovenskega ljudstva naj bo tudi za naš kolektiv praznik spominov na junaško zmago našega ljudstva nad fašizmom, nad socialnimi krivicami, nad zaostalostjo in praznik, ko se veseli naše ljudstvo vseh uspehov nove Jugoslavije, ki si je priborila z dosledno politiko miroljubne koeksistence ugled vseh narodov v svetu.

Inž. Franjo Grünfeld

Prvih 24 peči v elektrolyzi B ob začetku poskusnega gretja

Zasnove nadaljnjega razvoja TGA

Devet let je minilo, odkar je pričela naša tovarna s proizvodnjo, in osmo leto teče, odkar je v rednem obratovanju. V tem času smo do danes proizvedli 410.923 ton glinice in 134.113 ton aluminija. Dinamika proizvodnje v tem obdobju izkazuje iz leta v leto stalen porast in je proizvodnja v l. 1962 v primerjavi s proizvodnjo v letu 1955 podvojena v obeh tovarnah.

Tako gibanje proizvodnje dokazuje zdravo in pravilno poslovno politiko našega podjetja, ker je doseglo take rezultate, kakršne zapažamo v svetu le pri ekonomsko dobro fundiranih in za razvoj sposobnih podjetjih. Poudariti je potrebno, da je taka rast proizvodnje ustvarjena z instaliranimi kapacitetami, katerih nominalno zmogljivost so deklarirali dobavitelji opreme ob začetku proizvodnje le s tremi četrtinami dejanske proizvodnje v letu 1962. Le s tehničnimi izboljšavami, v glavnem domačega izvora in z vestnim delom, je kolektiv dosegel tak uspeh.

Smatram, da je ob tej priliki potrebno omeniti, da bi moralo imeti vsakoletno povečanje proizvodnje ob enakih pogojih za

posledico tudi povečanje rentabilnosti v še večji meri, toda vedno znova ugotavljamo, da paralizirajo vse notranje pozitivne faktorje zunanji vplivi — porast cen domačih surovin in energije, tujih uslug in transporta. Če hoče torej podjetje, ki mu je plafoniral prodajno ceno glavnega proizvoda zvezni predpis, obdržati stopnjo rentabilnosti, ki jo je že doseglo, je nujno, da prepreči le s povečano proizvodnjo in boljšim izkoriščanjem surovin ter energije negativne vplive zunanjih faktorjev na lastno ceno proizvodnje. V še večji meri se moramo posluževati tega načina reševanja rentabilnosti v letošnjem letu, ko je s 1. januarjem 1963 uveljavljena revalorizacija osnovnih sredstev dobila tudi pomembnejšo težo v strukturi lastne cene.

Ob zaključku letošnjega leta bodo dograjene nove kapacitete; tako bo zmogljivost tovarne glinice porasla na 90.000 ton, tovarne aluminija pa na 40.000 ton letne proizvodnje. S proizvodnjo na tej višini moremo torej računati v prihodnjem letu. Če pa pogledamo zahteve trga po naših proizvodih, lahko že sedaj vidimo, da tudi ta povečana proiz-

ZA DOBRO OBVEŠČANJE KOLEKTIVA

S 1. številko »Aluminija« se uvršča kolektiv Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« v Kidričevem med kolektive v domovini, ki se poslužujejo te oblike informacij z namenom uveljavljanja demokratičnih pravic, krepitev vloge javnega mnenja v družbenem življenju in čim popolnejšega obveščanja kolektiva o dogodkih in pojavih z vseh področij dela in z željo, da bi se list »Aluminij« s časom in s pridobljenimi izkušnjami ob sodelovanju kolektiva bralcev in dopisnikov povzpela na nivo vsestransko zaželenega in priljubljenega tovarniškega lista.

Ob vsakomesečnem izhajanju na 8 straneh te delikosti, s primerno vsebino in ilustracijami, bo »Aluminij« lahko opravljal zelo važno nalogo medsebojnega spoznavanja članstva kolektiva iz posameznih obratov in celotnega kolektiva v tovarni in nalogo tekočega obveščanja o problemih in njih rešitvah, zlasti pa z izkušnjami kolektiva proizvajalcev in upravljalcev v Kidričevem v duhu nove ustave.

Za pobudo za izhajanje lista, za vse razumevanje za uresničenje te pobude najlepša hvala v imenu 11-članskega uredniškega odbora lista organom delavskega upravljanja, upravi in celot-

nemu kolektivu, da je končno prva številka v naših rokah.

Vse bodoče delo okrog »Aluminija« bo toliko širše, kolikor širši bo krog sodelavcev in trden njihov namen prispevati za list vse, kar bo spodbudno za celotni kolektiv. Delovni kolektiv tovarne bi naj našel v »Aluminiju« oceno svojih naporov in uspehov, priznanja in kritiko ter spodbudo za nove uspehe v proizvodnji in upravljanju, zlasti pa zaupanje v lepo bodočnost jugoslovanske socialistične skupnosti in vseh narodov v svetu na poti miru in aktivne koeksistence.

Uredniški odbor

Statut je že v delu

V dosedanjem delu komisije za pripravo osnutka statuta naše tovarne je najvažnejši sklep, da bo sestavila v posameznih rokih, ki so sprejeti za sestavo osnutka statuta, tekste členov po poglavjih: začela bo pri temeljnih določbah. Z razpravo med kolektivom bodo ti teksti dopolnjeni ali izmenjani ob mnogo večji demokratičnosti, kakor je to bilo v praksi pri sestavljanju osnutkov in pri sprejemanju vseh dosedanjih pravil in pravilnikov.

Tekste za temeljna določila pripravljajo in sestavljajo člani komisije za sestavo statuta. Celotna komisija bo prediskutirala člen za členom, ga sprejela v osnutek ali pa ga dopolnila oziroma spremenila. Celotni osnutek z vsemi štirimi poglavji bo potem predložen kolektivu v obravnavo in dopolnjevanje.

Delo za sestavo osnutka statuta ni ravno lahko. To se vidi po vsem gradivu, po navodilih in tolmačenjih tez za sestavo osnutka statuta, zlasti pa se to vidi po splošnih tezah za izdelavo statuta delovnih organizacij iz gradiva tretje plenarne seje Republiškega sveta sindikatov Slovenije. Celotni statut naj bi obsegal štiri poglavja, in sicer temeljna načela, ekonomiko in organizacijo podjetja, samoupravljanje in medsebojna delovna razmerja.

Komisija za izdelavo statuta se mora pri tem odgovornem delu dobro zavedati, kaj naj pomeni statut za kolektiv podjetja, ki je del naše družbene skupnosti, in kaj pomeni za posamezne člane kolektiva. Kolektiv kakor tudi vsak član kolektiva bi moral najti v njem odgovor na vprašanje, kako sta v njem utelešena politika in duh nove ustave in kako bo v statutu zagotovljena pomoč delavskemu upravljanju. Članom kolektiva bo moral odgovoriti, kako jim bo omogočeno izvrševanje dolžnosti in nalog ter doseganje pravic, kako se bodo lahko uveljavljali in kako bodo materialno stimulirani. Kolektiv bo moral iz statuta razbrati in praktično v življenju najti svoje mesto v jugoslovanski, slovenski in občinski skupnosti v duhu ustave in občinskega statuta. V statutu bo moral najti vsak član kolektiva tudi odgovor na vprašanje, kako bodo prišle z organizacijo podjetja najbolj do veljave vse kolektivne in njegove osebne sile in kako bo z njimi zagotovljen najvišji proizvodni učinek, ki je odvisen tudi od urejenih družbenih odnosov in od proizvodnega procesa.

S tem, da bo našel vsakdo iz kolektiva v statutu svoje dolžnosti in pravice in jih bo znal v vsakdanjem življenju tudi praktično povezovati, bo lažje ugotavljati uspehe v kolektivu in svoj osebni uspeh v njem.

Statut, ki bo vzbudil s svojo vsebino in praktično vrednostjo za življenje zavest pri članih kolektiva, da je njihov uspeh v procesu družbene proizvodnje nujno odvisen od povezanosti med njimi in proizvajalci iz širše skupnosti in da je odvisen od medsebojne odgovornosti in

(Nadaljevanje na 6 strani)

(Nadaljevanje na 6. strani)

Samoupravljanje in 42-urni delovni teden

Ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki jo je sprejela Zvezna ljudska skupščina na zadnji skupni seji Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev dne 7. aprila 1963, določa v II. poglavju »Družbeno-ekonomska ureditev«, da je temelj družbeno-ekonomske ureditve Jugoslavije svobodno združeno delo s produkcijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, ter samoupravljanje delovnih ljudi v produkciji in delitvi družbenega proizvoda v delovni organizaciji in v družbeno politični skupnosti. Ustava določa nadalje pravice in dolžnosti delovnih ljudi pri samoupravljanju delovnih organizacij in druge pravice ter dolžnosti, ki izvirajo iz dela.

Delovne organizacije in samoupravljanje

Delovna organizacija je enoten izraz za podjetje ali gospodarsko organizacijo ali zavod ali kako drugo delovno skupnost na področju družbenih služb. Tu gre za delavsko samoupravljanje in družbeno samoupravljanje (šole, zdravstveni zavodi itd.).

Samoupravljanje v družbeno politični skupnosti je izraz za občino, okraj, avtonomno pokrajino, socialistično republiko in federacijo, kjer obstoja samoupravljanje na gospodarskem področju, javnih službah in političnem področju — komunalni sistem.

V IV. poglavju »Družbeno-politični sistem« določa Ustava, da je delovno ljudstvo edini nosilec oblasti in upravljanja družbenih zadev, da se samoupravljanje uresničuje neposredno na zborih volilcev, zborih delovnih ljudi v delovnih organizacijah, z referendumom ter posredno po svojih delegatih, ki jih volijo v organe upravljanja delovnih in drugih samoupravnih organizacij in v predstavniška telesa družbeno-političnih skupnosti.

Ustava določa, da uresničuje organizacija samoupravljanje na ta način, da poverja delovni ljudje v skladu z Ustavo, zakoni in statutom določene funkcije upravljanja organom delovne organizacije: delavskemu svetu, upravnemu odboru in direktorju oziroma tudi drugim ustreznim organom upravljanja.

O organizaciji dela in o delitvi dohodka odločajo v delovnih organizacijah samo organi upravljanja, ki jih volijo člani delovne skupnosti.

Glede organov upravljanja v delovnih organizacijah določa Ustava, da sprejme delavski svet statut in druge splošne akte, načrte in programe za delo in razvoj delovne organizacije ter odloča o vseh drugih splošnih vprašanjih. Člane delavskega sveta volijo delovni ljudje neposredno. Delovne organizacije z manjšim številom članov izvršujejo funkcijo delavskega sveta neposredno. Mandat članov delavskega sveta traja 2 leti in se vsako leto izvoli polovico novih članov delavskega sveta.

Upravni odbor odloča o poslovanju delovne organizacije. Voli ga delavski svet oziroma delovna skupnost. Mandat članov upravnega odbora traja eno leto.

Direktor vodi poslovanje delovne organizacije, izvršuje sklepe delavskega sveta in drugih organov upravljanja ter zastopa delovno organizacijo. Pri svojem delu je samostojen in osebno odgovoren delovni skupnosti in organom upravljanja delovne organizacije; za izpolnjevanje z zakonom določenih obveznosti delovne organizacije pa je odgovoren družbeno-politični skupnosti.

Direktorja imenuje delavski svet delovne organizacije po

javnem razpisu na predlog razpisne komisije, po postopku in pogojih, ki jih določa zakon. Razpisno komisijo sestavlja določeno število predstavnikov delovne organizacije in občine oziroma druge družbeno-politične skupnosti.

Ustava uvršča direktorja med organe upravljanja delovne organizacije, kar ni bil slučaj v naši dosednji pozitivni zakonodaji. S tem poudarja važnost in vlogo direktorjev ter poslovanja v delovnih organizacijah.

Glede članov delavskega sveta in upravnega odbora se opira na načelo rotacije in določa, da ne more nihče biti več kot 2-krat zaporedoma izvoljen za člana delavskega sveta in ne več kot dvakrat zaporedoma za člana upravnega odbora.

Referendum je posredna oblika demokracije; delovni ljudje naj neposredno odločajo o zadevah, ki imajo skupen poseben pomen in važnost. V katerih zadevah bodo z referendumom odločali volilci oziroma delovni ljudje, bo določal poseben zakon in tudi statuti delovnih organizacij in družbeno-političnih skupnosti.

Glede imenovanja in razrešitve direktorjev delovnih organizacij bo izdan poseben zakon; do izida tega posebnega zakona se postavlja na dosednji način t. j., da jih imenuje in po posebnem postopku razreši občinska skupščina. Za direktorja ne velja načelo rotacije, kjer je lahko po poteku dobe, za katero je bil imenovan, po istem postopku znova imenovan.

Novost v Ustavi je zbor delovnih ljudi in formiranje ekonomskih enot v podjetju oziroma organov upravljanja teh enot, ki niso imele do potrditve te Ustave zakonske podlage. Na zborih delovnih ljudi odločajo proizvajalci neposredno o zadevah, ki so določene z zakonom in statutom, posredno pa odločajo o njih organi upravljanja, ki so jih sami izvolili.

42-urni delovni teden

37. člen Ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije omejuje delovni čas in določa, da traja delovni čas največ 42 ur na teden, da se samo z zakonom lahko določijo pogoji za skrajšanje tega delovnega časa, izjemoma pa se lahko predpiše, da traja delovni čas v določenih dejavnostih ali v drugih z zakonom določenih primerih z omejeno dobo več kot 42 ur v tednu, če to terja posebna narava dela.

Čeprav je nova Ustava že veljavna, se še njena posamezna določila ne morejo izvajati, kar je tudi s skrajšanim 42-urnim delovnim časom v tednu.

Ustavni zakon o izvedbi ustave, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina na svojem

zadnjem zasedanju, je razveljavil Ustavo in ustavni zakon FLRJ in več zakonskih predpisov, ki nasprotujejo določilom nove ustave. Glede posameznih veljavnih zveznih zakonov, ki posamezna vprašanja drugače urejajo, kot jih določa Ustava, pa je sprejel načelo o začetku uporabljanja določil Ustave, ko bodo ti zakoni usklajeni z določili nove Ustave.

Člen 27. Ustavnega zakona o izvedbi ustave določa, da se z zveznim zakonom določi rok in pogoji za izvedbo ustavnih določil o 42-urnem delovnem času v tednu. Glede na to zakonito določilo še trenutno ni mogoče uvesti 42-urnega delovnega časa v tednu; takojšnja uvedba bi bila preuranjena in nezakonita.

Priprave za novi zvezni zakon, ki bo določil rok in pogoje za izvedbo ustavnih določil o 42-urnem delovnem času v tednu, so v polnem teku. V ta namen so bile imenovane posebne komisije v federaciji, republikah in družbeno-političnih skupnostih, v delovnih in političnih organizacijah, ki imajo nalogo temeljito proučiti pogoje za prehod na 42-urni delovni čas v tednu tako, da se proizvodnja ne bo zmanjšala, temveč povečala, da bo vrednost družbene proizvodnje iz dneva v dan rastla in dvigala življenjsko raven delovnih ljudi. To nam potrjuje tudi odlok Zveznega izvršnega sveta o pripravah delovnih organizacij za prehod na 42-urni delovni teden, objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 25/63. Po tem odloku ima komisija Zveznega izvršnega sveta za delovni čas izključno pravico, še pred izdajo zakona za izvedbo ustavnih določil o 42-urnem delovnem času v tednu, organizirati v določenem številu delovnih organizacij praktične poizkuse v zvezi z uredbo o 42-urnem delovnem tednu.

Ta pravica je priznana komisiji z namenom, da bi si pridobila izkušnje, ki so potrebne za predložitev dokumentarnih predlogov za izdelavo ustreznega zakona Zveznemu izvršnemu svetu.

Delovne organizacije, v katerih bodo preizkusili za uvedbo 42-urnega delovnega časa v tednu, predlaga Republiški sekretariat za delo v soglasju z Republiško gospodarsko zbornico in Republiškim svetom zveze sindikatov. Delovna organizacija, ki bo določena za preizkus, mora v to privoliti, predhodno pa mora dati svoje mnenje občinska skupščina, na območju katere je izbrana delovna organizacija.

Tudi v naši delovni organizaciji so razprave o uvedbi skrajšanega delovnega časa in priprave za ukrepe, ki jih bo potrebno izvesti v ta namen. O uvedbi 42-urnega delovnega časa v tednu je že razpravljal centralni delavski svet, drugi organi upravljanja, sindikalne organizacije ter strokovno vodstvo podjetja.

Centralni delavski svet je imenoval na svoji zadnji seji posebno komisijo z nalogo, naj ugotovi

vi možnosti in pogoje za prehod na skrajšan delovni čas. Ker ne gre v tem primeru za skrajšan delovni dan, temveč za skrajšan delovni teden, se bo potrebno na ta prehod temeljito pripraviti, da ne bo zaradi tega potrebno povečanje števila zaposlenih, da bo storilnost posameznika vsaj enaka kot doslej, torej da bo proizvodnja na sedanji višini, enako pa tudi dohodek ter da bo z uvedbo novih in z razširitvijo

sedanjih kapacitet proizvodnja nenehno rastla.

To zahtevno nalogo pa bo lahko naš delovni kolektiv zadovoljivo izvedel le ob aktivnem sodelovanju vseh subjektivnih sil naše delovne organizacije, ob še večjem osebnem zalaganju pri delu, ob večji strokovnosti slehernega člana in ob uvažanju sodobnih pripomočkov ter tehničnih izboljšav v proizvodnji.

M. Z.

Delavski svet je rešil več važnih vprašanj

Na zadnji seji delavskega sveta, 12. junija 1963, je bilo na dnevnem redu več finančnih, proizvodnih, kadrovskih, organizacijskih, prosvetnih in drugih vprašanj, ki so bila zelo nujna in dozorila za reševanje.

Med letošnjimi plani je zelo važen finančni plan kot del letošnjega gospodarskega plana. O njem so razpravljali sveti proizvajalnih enot, sekcij, ekonomskih enot in proračunske enote. Bistvenih pripomb in dopolnil predlogov nanj ni bilo, zato ga je delavski svet sprejel v obliki, kot ga je izdelal analitsko planski sektor.

Upravni odbor je predlagal, centralni delavski svet pa potrdil na tej seji črpanje okrog 150 milijonov dinarjev iz poslovnega sklada za nabavo opreme za elektrolizo »B« in za rekonstrukcijo glinice. Pri tem je šlo predvsem za nabavo naprave za pritrditev anod, za vertikalne livne stroje, za startne naprave peči, za temelje indukcijske peči in za vertikalne livne stroje, za Diesel vilicarje za livarno, za izdelavo vozil za prevoz glinice, za orodje za posluževanje električnih peči, za ventilator in pogon ventilatorja in drugo.

Delavski svet je odobril na tej seji nabavo 175 štiridelnih garderobnih omar, ki jih izdeluje Tovarna emajlirane posode v Celju. Stale bodo 6.400.000 dinarjev. Iz uvoza je odobrena nabava delov za izdelavo vertikalnih livnih strojev za novo elektrolizo, ki bo stala nekaj nad 2.500.000 din. Za počitniški dom v Crikvenici je odobril delavski svet 1.451.000 din iz sklada skupne porabe in 1.070.000 dinarjev dotacij: nogometnemu klubu »Aluminij«, Kidričevo, 500.000 din, DPD »Svoboda« Kidričevo 300.000 din ter tovarniškemu komiteju ZMS Kidričevo 270.000 din. Za potrebe podjetja je odobrena nabava projektorske glave za kinoprojektor »Iskra« in enega usmerjevalnika za kinoprojektor »Iskra«. Izdatek 420.000 din je odobren iz sklada skupne porabe za nabavo opreme za samski dom. Ostalo so še manjši izdatki za floris za stanovanjski blok, za popravilo v dvorani restavracije in za prevoze z avtobusi ob Titovi štafeti.

V zvezi s proizvodnjo je bilo prav zanimivo poročilo direktorja inž. Franja Grünfelda delavskemu svetu o poteku rekonstrukcije in graditve elektrolize B. V njej je že od 14. junija 24 novomontiranih peči v poskusnem gretju in od 28. junija nadaljnjih 24 novih peči. Po predvidevanjih bodo vse električne peči zgrajene do konca novembra 1963, rekonstrukcija glinice pa bo končana v oktobru 1963. Tekom rekonstrukcije glinice so bile premagane razne nepredvidene težave. Da bi se v bodoče tem izognili, je sklenil delavski svet centralno urejati vse spremembe v načrtih za izvajanje rekonstrukcije oziroma v pogodbah, ki so sklenjene v ta namen. Rekonstrukcija livarne bo tudi morala biti končana v določenem roku, da bo mogoče odlivati ves aluminij iz povečane proizvodnje.

Delavski svet je razpravljal tudi o proizvodnji v novi elektrolizi in o zasedbi delovnih mest v obeh elektrolizah A in B. Centralni delavski svet je sklenil, da se razporedi za poskusno dobo od 1. junija 1963

dalje 55 delavcev iz elektrolize A v elektrolizo B; s tem je namen proučiti vpliv zmanjšanja delovne sile na proizvodnjo v elektrolizi A. Po zbranih ugotovitvah bodo popravljena pravila podjetja in pravilnik o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov ekonomske enote aluminija. Delavci, sproščeni v elektrolizi A, bodo premeščeni v elektrolizo B. Delovna mesta v novi elektrolizi bodo zasedena s temi in ostalimi delavci po organizacijski shemi za novo elektrolizo.

Med organizacijske in kadrovske odločitve delavskega sveta na tej seji spada imenovanje komisije za izdelavo analize za pripravo na skrajšani delovni teden — na 42-urni teden. Za člane te komisije so imenovani Anton Kurilič kot predsednik, kot člani pa inž. Franc Auer, inž. Franc Lejko, inž. Jože Operčkal, Albin Tomše, Milan Longhino in Boris Solovjev. Komisija je dobila nalogo takoj prirediti s pripravami analize, pri čemer ji naj pomagajo službe podjetja s potrebnimi podatki.

Potrjena je še posebna komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij ekonomske enote vzdrževalnih obratov. V njo so bili imenovani Franc Mesarec, Janez Lubej, Anton Klajnshek in Viktor Kmetec. Nadalje je potrjeno dodatno imenovanje Silve Zupanič v komisijo za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij proračunske enote. V kadrovskem oddelku je odobrena zasedba delovnega mesta referenta za analizo delovnih mest.

Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo vodje izobraževalnega centra o zaključku in uspehih tečaja za nepismene. Upravni odbor je predlagal glede na ugotovitve izobraževalnega centra svetom proizvajalcev ekonomskih enot in proračunske enote, naj razpravljajo o nepismenih na svojih delovnih področjih. Po zapustitvi osnovnih šol zanemarijo mnogi svoje osnovno znanje; nekateri pozabijo celo pisati in slabo čitajo ter zdrknejo izpod minimalne meje pismenosti. Pri tem v tovarni ne more ostati; v njej je potrebna poleg umskih in fizičnih sposobnosti tudi primerena pismenost. Med glavnimi nalogami tovarniškega izobraževalnega centra bo tudi v bodoče odprava nepismenosti.

V ostalem so bili na tej peturni seji sprejeti še sklepi v zvezi s potrdili za premostitve na lažje delo po priporočilu obratnega zdravnika, v zvezi s stanovanji tovarniških delavcev v Gradisovem naselju, v zvezi s predlogom 7-letnega perspektivnega plana podjetja in s stojninami za železniške vagonce ter v zvezi z vzroki, da prihaja do stojnin.

J. V.

V gledališčih izpodrivajo masivne, lesene stole moderni stoli z okvirjem iz aluminija. Firma »Inorca« v Kolumbiji je povečala proizvodnjo takšnih stolov za 300 % zaradi velikih naročil in ugotovitve naročnikov, da so uveženi stoli iz aluminija mnogo dražji.

*

Pri starejših konstrukcijah avtomobilov Fiat je 3,75 % aluminija, pri novejših, Fiat 1500 in 1500, pa je že 34 kg aluminija.

Na seji centralnega delavskega sveta

Rekonstrukcija obrata glinice

Kot je članom našega kolektiva znano, smo v zaključni fazi rekonstrukcije obrata glinice za fazo 250 ton glinice dnevne proizvodnje, kar je srednja zmogljivost ene serije 9 avtoklavov po kontinuiranem Bayer postopku.

Zato je potrebno rekonstruirati večino objektov, kot drobilnico, skladišče boksita, separacijo, filtrirnico, ali pa zgraditi nove naprave, kot so mokri mlini, dekantacija in vrsta novih prizidkov kot kompletiranje odnosno razširitev obstoječih obratov, npr. dekarbonizacija, bela filtrirnica in devanadizacija.

Gradbena in montažna dela so se pričela v letu 1961 in se izvajajo vzporedno brez večjih prekinitev ne glede na letne čase odnosno vremenske prilike. Mnoge skupine posameznih pogonov so že predane v obratovanje in služijo izboljšani odnosno povečani proizvodnji glinice; tu lahko omenimo transportne naprave, skladišča boksita, del mokrinih mlinov, serijo 9 avtoklavov po diskontinuiranem Bayer postopku, skupino 7 dekantatorjev z vsemi pripadajočimi rezervoarji, črpalkami in cevovodi.

V tem času so dela na rekon-

strukciji glinice v največjem razmahu. Istočasno so v teku večje faze montaže, vzporedno se izvajajo gradbena dela, strojna montaža naprav in cevovodov, izolacijska dela, elektroinstalacijska dela, opremljajo se komandne dvorane; dela se na avtomatski regulaciji pogona ob istočasnem obratovanju v isti dvorani, kajti proizvodnja glinice ob vsem tem delu ne sme pasti.

Na koordinacijskih sejah pri tehničnem direktorju tovarne so ostre borbe predstavnikov vseh izvajalcev del za vsak teden, za vsak dan, da bi se dan vključitve v pogon čimbolj približal. Sodelovanje in koordinacija dela vseh izvajalcev je odločilnega pomena za skrajšanje rokov montažnih del.

Na tem mestu naj omenimo kolektive podjetij, na ramenih katerih sloni najtežje breme tega pospešenega dela, npr. Elektroindustrije in splošne montaže Maribor (3000 ton vgrajenih konstrukcij, 24.000 m dolžinskih cevovodov), »Metalne« Maribor (1800 ton vgrajenih in predelanih konstrukcij), »Monterja«, Dravograd (14.000 m² izoliranih površin), »Gradisa« Maribor, Kovinarske Krško, »Atmosa« Maribor, Pleskarja Ptuj, »Elektro-signala« Ljubljana kakor tudi člane našega kolektiva, zlasti EE vzdrževalnih obratov.

S tega mesta apeliramo na še boljše sodelovanje vseh navedenih kolektivov in njihovega strokovnega osebja, da bi vložili največje napore za čimprejšnje dokončanje rekonstrukcije obrata glinice na fazi 250 ton dnevne proizvodnje.

Sr. J.

SODOBNA UPORABNOST ALUMINIJA po svetu

Na Škotskem, na obali »Nova Scotia«, ščitijo prebivalstvo že od 1954. leta dalje pred nevihtami in pred peskom z aluminijem prevlečene kolibe. Aluminij je postal tam težko preizkušnja, saj so predtem elementarne nepravilnosti razbile skoraj vsa poslopja. Dobro se je obnesel in je še sedaj, v 9. letu, v brezhibnem stanju.

njenih je več manjših izvajalcev montaže, vendar ne manj važnih; Elektrokovinar iz Ptuja izvaja montažo električne instalacije za luč in moč, »Metalna« pa montažo žerjavov. Pri montaži in izdelavi sodeluje več kot 10 podjetij.

Vsa dela se izvajajo z naglim tempom kakor na montaži tako na izdelavi vseh potrebnih dodatnih naprav in transportnih sredstev.

Za odgovarjajoče povečanje proizvodnje aluminija se dograjuje tudi livarno, kjer se bo ves aluminij, proizveden v elektrolizi, predelal v odgovarjajoče formate za predelavo.

Rezultati tega ogromnega dela in vloženih investicij bodo vidni že letos, saj moramo staviti v pogon do konca leta vse peči, kar pomeni podvojitve sedanje proizvodnje aluminija.

1f

V Kidričevem rekonstruiramo, gradimo oziroma dograjujemo

Proizvodnja glinice in aluminija dolgo ni zasedla odgovarjajočega mesta v naši industriji kljub temu, da smo na surovini — boksitu zelo bogati. Pred I. svetovno vojno potrošnja aluminija pri nas in v svetu še zdaleč ni bila taka, kot je po vojni. Pri nas smo boksit izvažali, glinice in aluminija pa smo proizvajali minimalne količine v glavnem s tujim kapitalom.

Že pred II. svetovno vojno in med samo vojno je proizvodnja aluminija v svetu skokoma narasčala, v zvezi s tem razumljivo tudi potrošnja. Po končani vojni smo se tudi v sedanjem Kidričevem lotili postavljenih temeljev aluminijske industrije. Razumljivo je, da prepreke, ki so nastale leta 1947 s tem, da so odpadle osnovne koncepcije za

kidričevski bazen, to je predelovati istrske in balatonske boksite, niso mogle vplivati na našo izgradnjo, saj imamo jugoslovanskih boksitov zadosti, aluminij pa rabimo doma in ga bomo lahko vedno izvažali. Tako smo z velikimi napori izgradili, danes lahko rečemo delno, pred 8 leti tovarno glinice in aluminija; »delno« smemo reči zato, ker je že danes skoraj dograjena druga taka tovarna. V Kidričevem namreč rekonstruiramo in gradimo, oziroma dograjujemo.

Novi del tovarne za proizvodnjo aluminija gradimo. V začetku je bila predvidena izgradnja elektrolize za proizvodnjo 20.000 ton aluminija letno. Pozneje je bilo to povečano na 22.000 ton letno.

Osnovni načrti za izgradnjo 50.000 amperovskih peči, katerih bo 160 oziroma 176, so dobavljeni od firme Pechiney iz Francije. Gradbene načrte je po podlagah omenjene firme izdelal »Slovenija-projekt« Ljubljana, gradnjo samo pa izvaja gradbeno podjetje »Gradisa«.

Železni del elektrolitskih peči izdeluje »Metalna« Maribor, vse aluminijaste odlitke, ki so potrebni za tokovodnike na pečeh, je vtila livarna naše tovarne, aluminijevo pločevino za refleksibile pa je izdelala Tovarna metalnih polizdelkov »Impol«.

Palna masa in katodni bloki so nabavljeni iz uvoza, zalivanje katodnih blokov pa vrši pomožni obrat elektrolize hale »A«. Anodno maso izdeluje tovarna anodne mase v podjetju iz uvoženega petrolkoks in katranske smole, dobavljene iz Lukavca.

Dvižni mehanizmi so za 80 peči nabavljeni iz uvoza, za ostalih 80 peči pa jih je izdelalo podjetje »Metalac« iz Čakovca.

Montaže same smo se lotili spomladi letošnjega leta. Večji del montaže izvaja strojno vzdrževanje podjetja, tako celokupno strojno montažo, obzidavo in phanje katod. Drugi, večji proizvajalec del na montaži je Elektromontaža, ki opravlja vso aluminijsko varjenje. Poleg ome-

posebne pozornosti. Za nje je kot za družino krušna peč, saj opravlja v proizvodnji aluminija važno delo.

STROKOVNI KOLEGIJ SE SESTAJA TRIKRAT TEDENSKO

Strokovni kolegij, ki je posvetovalni organ in ga sestavljajo skupno z direktorjem inž. Franjom Grünfeldom vodje sektorjev inž. Stane Tonejc, Milan Longhino, Branko Minarič, Marjan Bizovičar in Mirko Zupanič, pri reševanju vprašanj proizvodnje pa tudi vodje ekonomskih enot inž. Franc Auer, inž. Franc Lejko, inž. Jože Operčkal in Albin Tomše, se redno sestaja ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 8. uri. Posvetovanja vodi sam direktor.

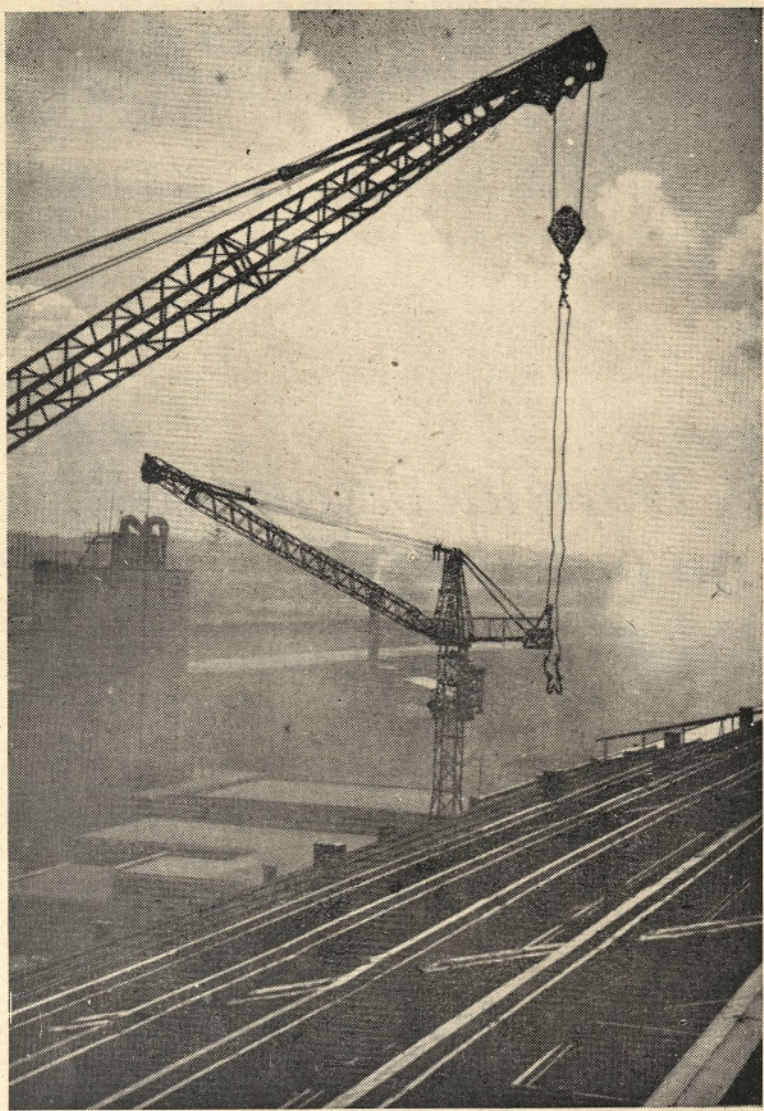
Na tovrstnih posvetovanjih obravnava kolegij tekoče probleme in jih tudi sproti rešuje ali pa daje za njihovo rešitev navodila in smernice. Kolegij obravnava prav tako predloge, ki jih rešujejo organi upravljanja z izdajo ustreznih sklepov. Večkrat obravnava kolegij probleme, za katere je potrebno predhodno zbrati podatke ali pa razčistiti različna pojmovanja za najboljše rešitev zamotanih problemov.

V zadnjem času imajo na posvetovanjih strokovnega kolegija prednost vprašanja, ki so v zvezi z rekonstrukcijo in proizvodnjo ter v zvezi z obratovanjem rekonstruiranih obratov in nove elektrolize.

Poleg važnih tehničnih vprašanj je potrebno večkrat rešiti tudi vprašanja strokovne zasedbe delovnih mest, ki zahtevajo od ljudi skrajno občutljivost za pravilno delovanje vseh postrojenj, saj je od njih odvisna nemotena proizvodnja.

Strokovni kolegij se je vedno potrudil najti najboljše rešitev za vsa vprašanja ali pa predlog, ki so ga potrdili organi upravljanja, in je skrbel za pravilno izvajanje sprejetih sklepov.

M. Z.

Pogled na del objektov elektrolize A in B

Vsak dan startajo nove elektrolitske peči

Od 14. junija 1963 dalje v elektrolizi B skoraj ni dneva, ko ne bi bilo za tam zaposlenega nekaj novega, po svoje zanimivega in razveseljivega za celotni kolektiv, pa tudi za zunanji svet.

Rast nove elektrolize je kljub vsem svojim posebnostim za v njej zaposlene — ni se jim lahko privaditi — nekaj novega, modernega, tako glede na samo zgradbo in notranjo opremo, kakor glede na ljudi, ki tam opravljajo svoje naloge. Tudi v elektrolizi B so zbrani vestni in preizkušeni, več let v elektrolizi A zaposleni, po letih mlajši in srednje stari delavci ter njihovi predpostavljeni. Če jih pogledate ob koncu dela, umite, urejene in preoblečene, ne bi mogli verjeti, da so to tisti Janezi, Franci, Antoni, Jožeti, Lovri in Viljemi itd., ki jih vidite v delovnih oblekah, z zaščitno kapo pri elektrolitskih pečeh, z velikimi znojnimi kapljami po obrazu in po prsih, ki vam prirčno stisnejo roko, pri tem pa skrbno pazijo, da je okrog njih vse v redu.

V petek, 12. julija 1963, je bil prav tak dan kot vsi prejšnji, v elektrolizi B pa vseeno nekoliko drugačen, poln novega dela in novih skrbi.

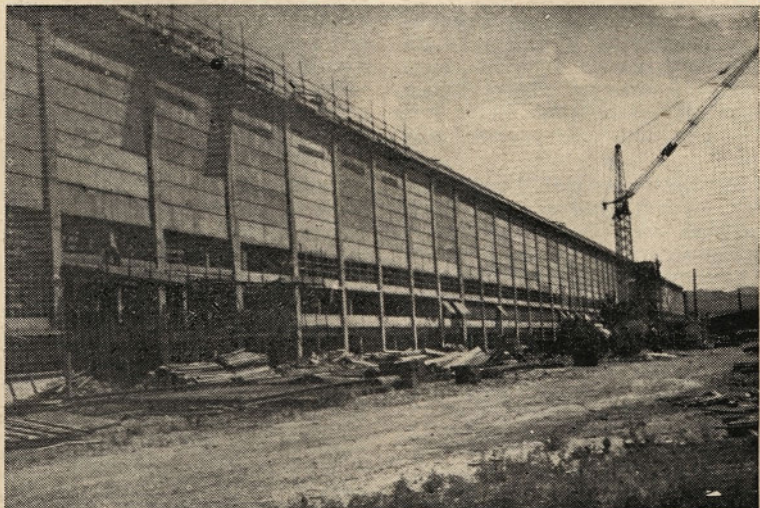
V kabini novega žerjava s francosko napravo za izvlečenje klinov se je resno držal žerjavist Drago Kovačič. Že tretji dan je delal z novim žerjavom, ki predstavlja za elektrolizo novo tehnično pridobitev. Olajšuje puljenje in prestavljanje težkih anodnih klinov. Opravilo delavcev pri tem pa ni lahko. Potrebna je stalna, skrajna prisebnost, previdnost in spretnost pri delu ob močni vročini iz elektrolitskih peči. Vsaka neprevidnost in nerodnost ima lahko težke posledice za zaposlene in za proizvodnjo. Ivan Kostanjevec, vodja dvorane elektrolize B je od začetka pogona elektrolize B med njimi. V elektrolizi A je pridobil dragocene izkušnje, saj je delal tudi tam od začetka pogona.

Pri puljenju klinov delajo v I. skupini Tone Flajs, Rudi Lazar in Viktor Svenšek, v II. skupini pa Janez Pišek, Lovro Jeza in Viljem Turk. Anodne kline pulijo pri pečeh, ki so določene za start, in pri pečeh, ki so v pogonu. Ko je sneta spona pritjenega klina, ga izpulijo iz anode žerjav in ga obdrži 2 do 3 m vstran od peči v zraku, da mu prvič eden izmed skupine s ključem odstrani nepotreben nastavek. Anodni klin je sestavni del anode. Ko se skupno s pritjenimi klini anoda toliko spusti, da se približajo klini dovoljeni spodnji meji, jih morajo izpuliti z žerjavom, ki ima izvlekač za kline, in jih postaviti v anodo na najvišjo gornjo mejo. Skupina, ki opravlja to delo, mora dobro poznati svoje delo na elektrolitskih pečeh in razumeti pomen anode in razvrstitve klinov po anodi. Po barvi plinov iz anode mora vedeti oceniti nevarnost vsak član skupine. Po barvi klina tudi lahko ugotovi, če je peč pod klinom v spoju. Plamen je nevaren za blizu zaposlenega, spoj pa je nevaren za katodni del peči. Kolikor puljenj klinov, toliko je različnih nevarnosti, toliko plamenov, tolikokrat zažari v obraz in se močno skadi.

V novi elektrolizi B so spravili do petka, 12. julija 1963, v start že 12 peči, v tednu dni jih bo še 36 itd. Vsaka anoda ima po 26 klinov. V izmeni jih izpulijo in pritrdijo nazaj na anode okrog 100.

Pri startanju peči pravijo, da je to njen krst, saj naližejo vanjo iz lonca za prevažanje tekočega kriolita ali aluminija, ki ga prinese do peči žerjav, nad 2000 kg tekočega kriolita, ki so ga vzeli iz že startanih peči za start nove peči. Leta in leta strežejo ljudje tako 160 pečem. Tukaj proizvedeni aluminij še mora potem v livarno, kjer dobi svojo končno obliko, ki jo rabi trg.

Elektroliza B je kljub vsem svojim nevarnostim v pogonu pri ljudeh, ki so v njej zaposleni, in v celotnem kolektivu deležna

Nova zgradba elektrolize B v gradnji

VSO POZORNOST DELOVNIM LJUDEM

V naši tovarni in v drugih večjih tovarnah pa tudi v manjših podjetjih temelji kadrovska politika na osnovnih načelih, in sicer, da pridobiva strokovno sposobne, zdrave in družbeno politično razgledane ljudi na delovna mesta v vseh ekonomskih in proizvodnih enotah, da jih razporeja na odgovarjajoče delo in da jih podpira v njihovih željah in prizadevanjih, da bi dosegli potrebno specializacijo za uspešno opravljanje svojih nalog, ki zahtevajo umske in fizične sposobnosti.

Dosedanji uspehi s tega področja potrjujejo, da doslej ni bilo pri nas s kadrovsko politiko in s kadrovsko službo nepotrebnih težav, ker je upoštevala konkretne probleme in naloge, ki so bile pred njo v realizaciji proizvodnih nalog. Najvažnejše je pri vsem, da je za kadre dovolj pozornosti pred njihovim sprejemom, ob sprejemu in po zaposlitvi. Kdor se je odločil za zaposlitev v naši tovarni, se več ali manj zaveda, da želi priti v veliko, moderno urejeno tovarno, v prizadeven kolektiv, v skupnost ljudi s podoželja in iz mesta, ki so se posvetili delu v barvni metalurgiji z namenom, da bi si z uspehi na delovnih mestih in z nagrado za trud uredili sodobnim razmeram primerno življenje.

V glavnem pa je potrebno priznati, da tvori naš kolektiv 7-krat več delavcev kot je uslužbencev in da so iz delavskih in kmečkih družin, iz mest in vasi ter naselij, iz bližnjih in oddaljenih krajev. Čim prestopijo prag našega kolektiva oziroma tovarne, so naši delavci in uslužbenci, člani našega kolektiva, enako spoštovani in dragoceni za veliko skupnost delovnih ljudi naše domovine, ki izpolnjujejo s svojim umskim in fizičnim naporom proizvodne in ostale naloge. Od njih je najbolj odvisno izkoriščanje kapacitet naših strojev in vzdrževanje dragocenih modernih naprav ter strojev, ki opravljajo delo brez truda in hitreje ter boljše kot to zmora sam človek. Ljudje pri nas niso samo delavci, temveč tudi nosilci delavskega samoupravljanja. Naš novi tehnološki proces proizvodnje zahteva tudi posebne in specializirane kadre oziroma pravega industrijskega delavca.

Glede na izšolanost in strokovno sposobnost kadrov je potrebno poudariti, da smo si vsa leta prizadevali čim bolj usposobiti člane našega kolektiva za proizvodni proces. Pred nami je bila odgovorna naloga priti do potrebnega števila višjih in srednjih strokovnih kadrov in omogočiti kadru za osnovno in nižjo izobrazbo razvoj med službovanjem. Z veseljem lahko ugotovimo, da je v tovarni že več delavcev z ustrezajočo strokovno izobrazbo, da je na vsakega 4. kvalificiranega delavca eden visoko kvalificiran, na dva polkvalificiranih je eden kvalificiran in je na vsakega nekvalificiranega delavca več kot eden polkvalificiran delavec. Tudi razmerje med visoko strokovnimi tehničnimi kadri se je bistveno spremenilo. V večini so na delovnih mestih tehnično sposobni kadri z odgovarjajočo strokovno izobrazbo in so kos nalogam, ki so dnevno pred njimi.

Čeprav smo naredili velik korak naprej tudi v strokovnem razvoju, nam strokovne analize izšolanih kadrov kažejo, in naloge v proizvodnji, da prehitava tehnični razvoj v naši tovarni pritok šolanih kadrov in ni čudno, če je več prostih delovnih mest, ki čakajo tudi na absolvente raznih visokih, višjih in srednjih strokovnih šol.

S politiko štipendiranja rednih študentov bo dosegla tovarna določeno število potrebnih strokovnih sodelavcev, ne bo pa v celoti izpolnjena vrzel. Vse dotlej bodo morale opravljati stro-

kovna dela delovne moči, ki niso imele prilike doseči zahtevane strokovne izobrazbe, pač pa so si z marljivim in vestnim delom pridobile izkušnje za uspešno opravljanje svojega dela v našem podjetju.

Po dosedanjih izkušnjah nam manjka največ strokovnih moči z visoko, višjo in srednjo strokovno izobrazbo. Tovarna štipendira 21 rednih študentov na visokih in srednjih šolah. Od tega bi jih moralo diplomirati v letu 1963 enajst. Vrzeli mašijo izredni slušatelji iz kolektiva, ki jih je 47. Od teh je ena četrtina v višjih šolah, ostali pa v srednjih. Letos je končalo študije na srednjih šolah 8 izrednih slušateljev, lani pa 9.

Prav važno je vprašanje, kako bi strokovno napredovali naši delavci, ko se spreminja in do-

polnjuje tehnološki proces proizvodnje, predvsem na glinici in tudi na aluminiju. Moderna proizvodnja zahteva strokovno usposobljene kadre. Naši delavci si tudi sami želijo strokovno napredovati. Skrb za nje so poverili organi upravljanja naše tovarne izobraževalnemu centru in ostalim strokovnim delavcem ter kadrovski službi v tovarni. Lani in letos je obiskovala razne tečaje in seminarje le ena četrtina vseh, ki so potrebni strokovnega izpopolnjevanja.

Iz kemijske in kovinske stroke je opravljalo izpite v izobraževalnem centru nad 100 delavcev raznih strokovnih stopenj, kar je vsekakor korak dalje tudi na tem področju. Potrebno je priznati, da kažejo tudi praktične sposobnosti delavci brez ustrezajoče kvalifikacije, kate-

Avtomatizacija v kemični industriji - zahteva moderne tehnike

Kemična industrija se loči istotako kot sorodna industrija zemeljskih olj že čisto zunanje od ostale industrije po tem, ker se njeni procesi vrše večinoma v zaprtih sistemih. V tovarnah kemične industrije vidi obiskovalec razen nekaj strojev, ki se vrte, praktično le rezervoarje, posode, kolone in cevovode in je le redko kdaj viden predmet dela.

Iz navedenega lahko sklepamo, da lahko kontroliramo in reguliramo kemične procese le indirektno z napravami in instrumenti, ki nam jih nudi merilna tehnika.

Transportnih problemov — kot npr. v metalurgiji — ni, ker se izvajajo v večini primerov vsi transporti tekočih ali plinastih snovi po ceveh, ostalih snovi pa s transportnimi traki.

Zato je razumljivo, da je bila kemična industrija odvisna v svojem širjenju in naraščanju že od vsega začetka od merilne in regulacijske tehnike, ki jo je razvijala in s tem odprla pot avtomatizaciji; prav industrija nafte je bila tista kemična industrija, pri kateri so nastali prvi zrodkovi avtomatizacije.

V svojem naglem razvoju v zadnjih desetletjih je kemična industrija forsirano uvajala racionalizacije proizvodnih procesov in s tem kvantitativno povečanje proizvodnje ter je prešla iz diskontinuiranih procesov na kontinuirane. Racionalizacija mehanizacije pa zahteva precizne merne in regulirne naprave, brez katerih si ne moremo zamisliti modernega kemijskega obrata.

V starih obratih je bilo malo mernih in regulirnih aparatov ter so bili postavljeni na licu mesta, t.j. ob napravah, ki so zahtevale ročno regulacijo.

Prehod na moderne obrate je potekal v dveh oblikah: v povečanju naprav in v prehodu od šaržiranja na tekoče polnjenje.

Pri zmernem povečanju aparatur raste na splošno proizvodnja hitreje kot investicijski stroški za povečanje naprav.

Če pa obrat postopoma raste, postane nepregleden pri določeni velikosti s svojimi razmetnimi merilnimi in kontrolnimi organi.

Pri povečanju števila potrebnih mest za merjenje in regulacijo neprimerno porastejo stroški za nabavo merilnih naprav, kakor tudi število osebja. Zato se centralizirajo moderne naprave za merjenje in regulacijo s precizno prenosno tehniko v merilnih dvoranah in omogočajo meritve in regulacijo na daljavo, poleg tega pa izpolnjujejo signalne in kon-

rolne naprave to opremo in omogočajo kontrolo najbolj občutljivih mest.

Z uporabo merne in regulirne tehnike dosežemo znižanje potrebnega personala na minimum in ti ljudje samo skrbijo in nadzirajo izpolnjevanje predpisanih nalog. Današnji razvoj tehnike instrumentov je omogočil že take natančnosti, ki zadostujejo vsem potrebam v kemični industriji. Opremljena s takimi napravami je ta industrija sposobna poleg povečanja proizvodnje tudi boljše izkoristiti surovine, energijo in povečati kvaliteto proizvodov.

Naraščajoča avtomatizacija je z druge strani povzročila ostre diskusije o tem, ali ne bo ravno ona povzročila socialnih nepriključnosti s tem, da bo odvzela ljudem delo.

Če to strokovno analiziramo, povzroči uvajanje avtomatizacije zmanjšanje naporov delovnega človeka, odvzem čisto manualnega dela in mu s tem omogoči tako delo, ki odgovarja človeku (homo sapiens).

Vsekakor pa zahteva uvajanje avtomatizacije višjo kvalifikacijo delavcev. Avtomatizacija zahteva in bo vedno bolj zahtevala, da se iz tako rekoč nestrokovnega delavca razvije delavec v višje kvalificiranega,

ker bo človek, ki bo nadzoroval avtomatizirane naprave, moral brezpogojno dobro poznati kemijsko-fizikalne pojave v tehnološkem procesu proizvodnje.

Potrebno je pravočasno temeljito poučiti celotno obratno osebje o mernih in regulirnih instrumentih, kakšne kontrole so stalno potrebne na regulacijskih aparatih itd. S tem bodo že vnaprej odpadle mnoge neprilike v obratovanju.

Naslednja faza v razvoju avtomatizacije v kemični industriji in deloma tudi v aluminiji je vpeljava elektronskih možganov tako imenovanih komputerjev, ki so omogočili npr. v jeklarnah in tovarnah avtomobilov velikih industrializiranih držav ogromen napredek v produktivnosti in produkciji.

Pri tej najnovejši tehniki dobivajo avtomatizirani stroji pogonska navodila potom magnetofonskih trakov ali pa potom luknjastih kartic oziroma trakov, kar se v žargonu pravi kodirati. Ta kodirana navodila predela analizator, ki jih potem predaja odgovarjajočim strojem ali pa celemu sistemu, ki nato popolnoma avtomatsko izvršuje navodila.

Isti način avtomatizacije so

moral biti sestavljen učni program za tečaje in seminarje v IC. Losedanji program že zastaja za zahtevami in nalogami, ki so v perspektivi pred nami.

Po vsem prednjem se vidi, da še čakajo kadrovsko službo mnoge nove naloge. Morala jih bo uspešno opraviti skupno z ostalimi službami v tovarni. Šele ko bodo zasedena vsa potrebna, po shemi o zasedbi delovnih mest predvidena delovna mesta z ustreznimi strokovnimi kadri, bomo lahko rekli, da sta bila kadrovska služba in izobraževalni center sposobna izvršiti naloge na področju kadrovske politike. S. J.

Danski visokošolci na ogledu naše tovarne

Visokošolci tehniške fakultete iz Aarhusa na Danskem, ki je drugo dansko največje mesto z 290.000 prebivalci in leži ob vzhodni obali Jutlandije, so si

ogledali 2. julija 1963 pod vodstvom Janeza Sukiča in Franca Vrliča in njihovih dveh inženirjev obrate v naši tovarni. Zanimali so se za delovanje naprav, za proizvodnjo aluminija, strokovno izobraževanje naših kadrov in drugo.

Enaka skupina 31 študentov iz te visoke šole je bila tukaj na obisku že poleti 1959. leta. Vsako leto prireja tehnikum iz Aarhusa z diplomanti študijsko potovanje v inozemstvo. Letos so pripotovali v Jugoslavijo in so si ogledali Idrijo, Postojno, Opatijo, Zagreb, Kidričevo in Maribor.

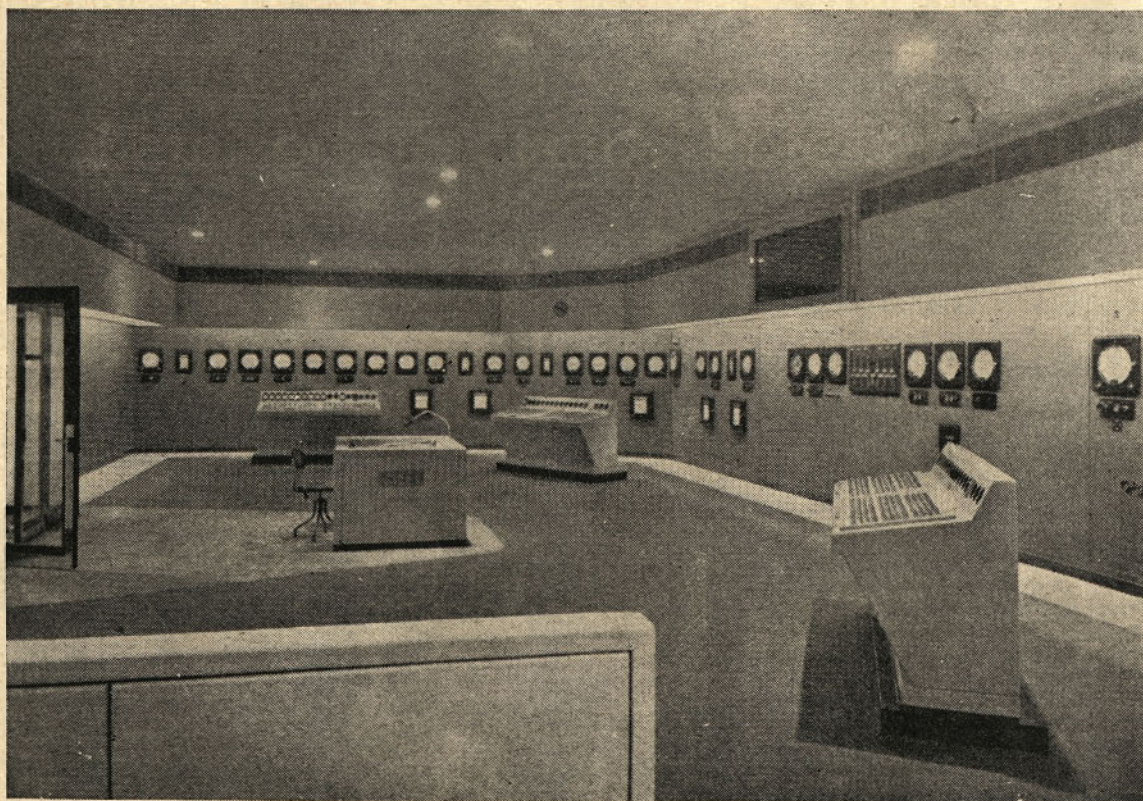
vedla velika podjetja tudi v pisarnah. Nekaj primerov naj ilustrira samo delček možnosti, ki jih daje avtomatizacija v skrajšanju časa:

Neka velika zavarovalna družba s tremi elektronskimi možgani obvlada izračun 700.000 premij mesečno, izpiše račune in vse podlage za notranje obračune. Neka ameriška tovarna avtomobilov je z uvedbo teh strojev avtomatizirala npr. popolno izdelavo 6-cilindričnih blokov in je reducirala s tem potrebni čas za en blok od 9 ur na 15 minut.

Pred nekaj leti je bilo možno uvajati avtomatizacijo le finančno močnim podjetjem, danes pa jo lahko uvajajo že tudi srednja in manjša podjetja z ozirom na množico novih in cenejših naprav na polju avtomatizacije.

Razumljivo je, da mora sleherno podjetje, ki hoče iti v korak s časom, prevzemati vse tehnične novosti, ki mu omogočajo znižanje stroškov proizvodnje in s tem ugodnejši položaj na trgu.

Inž. Boris Gorup

Centralna merilna in regulacijska dvorana

Delovna vnema odvisna od zdravstvenega stanja

Obratna ambulanta, ki je v sestavi Zdravstvenega doma Kidričeve, je nedvomno del zelo važne socialno-zdravstvene službe v tovarni glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričeve. Njeno dosedanje kurativno (zdravilno) in preventivno (varovalno) delo je že v kratkem času po ustanovitvi ambulate pred 8 leti opravičilo njen obstoj in potrdilo, da služi namenu, ki ga je narekovala skrb za zdravje delovnega človeka, njegova pravica do zdravniške pomoči in zdravljenja ne glede na to, ali je zbolel v službi ali izven nje. S svojimi dosedanjimi uspehi in bodočimi nalogami ter načrti predstavlja važen del zdravstvene službe tudi na območju, s katerega so člani kolektiva.

Za kolektiv iz tovarne opravljajo zdravnik, medicinska sestra, 4 bolničarke obratne ambulate po 4 ure kurativne in po 2 uri preventivne službe ob sodelovanju in pomoči Zdravstvenega doma Kidričeve, ki ima urejeno sledečo specialistično službo: rentgenološko, internistično, ginekološko in pediatrično, pa tudi ob sodelovanju s specialističnimi službami v Ptujju in Mariboru.

Po zbranih podatkih in analizi o delu obratne ambulate se nazorno vidi, da dobiva njena služba vedno jasnejšo sliko o zdravstvenem stanju celotnega kolektiva. V 1961. in 1962. letu sta prišla na vsakega zaposlenega po 2 prva in skoraj po štirje drugi pregledi, na drugi strani pa povedo ti podatki, da je bila lani vsakemu delavcu 5-krat potrebna prva pomoč, predlani pa 9-krat.

Stalež bolnih je bil lanske leto nižji (4,3 %) kot v letih 1959 (4,72 %), 1960 (4,75 %) in 1961 (4,66 %). Zanimiva pa je zlasti slika o izgubi delovnih dni vsled nezgod in obolenj, ki potrjuje, da je bilo 1962. leta manjše število nesreč (338), bolnikov (1668) in izgubljenih delovnih dni (2006) kot 1961. leta, ko je bilo 420 nesreč in 2056 izgubljenih delovnih dni.

Med kurativnimi posegi je v obratni ambulanti najpogostejše obvezovanje poškodb in ran in dajanje injekcij, saj pride na vsakega zaposlenega po 5 obvezovanj (8874) in skoraj po 1 injekcija (1435). Med ostalimi storitvami so najpogostejše RR, SR, otoskopija, obsevanje in imobilizacija ter incizija, manj pa ostalih storitev, kot npr. izpiranje oči (76), ušes (69), IPK obdelava, sponkanje in drugo. Med obolenji, ki zahtevajo operativen poseg, je največ operacij mandljev (9), operacij v nosu (7), operacij slepiča (5), manj pa je operacij razjed na želodcu, kile, operacij na koži, očeh, amputacij prstov itd. Na operacije odhajajo bolniki v ptujsko ali mariborsko bolnišnico.

Kot prejšnja leta so bile tudi lani med 17 skupinami obolenosti najpogostejše poškodbe na delu, poškodbe izven dela, na poti na delo in z dela, prehladi, vnetje gornjih in spodnjih dihalnih poti, vnetje želodčno-črevesnega aparata, lokomotorne aparata (kosti in gibal), kože in podkožja, gripa ter revmatizem. Iz leta v leto se menjuje njih število in odstotek obolenih. V glavnem pa je ugotovljeno, da je zdravstveno stanje delovnih ljudi v kolektivu v normalnih mejah, enako pa tudi število obolenj in ostalo glede na število zaposlenih.

Zelo velikega pomena za kolektiv tovarne je preventivna služba, ki začne s prvimi pregledi ob sprejemu v službo. Ti pregledi predstavljajo osnovo pri pravilnem razvrščanju ljudi na delovna mesta in začetno osnovo za nadaljnje redne preglede. Letno je pregledanih ob nastopu službe nad 100 ljudi, periodično pa okrog 1000, predvsem iz elektrolize, strojnih delavnic glinice in iz glinice III. Tudi s periodičnimi pregledi je ugotovljeno, da ne obstajajo za

delovne ljudi iz kolektiva nevarnosti tkzv. poklicnih obolenj in da obolenja sploh ne presegajo normalnih meja. Morebitne anomalije obravnavamo s pomočjo ostalih specialističnih služb.

Izkušnje iz prejšnjih let znatno vplivajo na program nadaljnega dopolnjevanja kurativne in preventivne službe v obratni ambulanti, kar je tudi najbolj razvidno iz programa zdravstvenega varstva ter kurativnega in preventivnega dela obratne ambulate in Zdravstvenega doma v Kidričevem za letošnje leto. Med novimi in najvažnejšimi deli so v letošnjem letu po navedenem programu ugotovitve, analize in ocenitve fizikalnih in kemičnih faktorjev delovnega okolja na približno 300 delovnih mestih. Za to delo je potrebno sodelovanje s strokovnjaki iz zavoda za zdravstveno varstvo Maribor. Namen je tudi proučiti

NEREŠENI PROBLEMI in socialna služba

Hiter ekonomski in družbeni razvoj industrije odpira celo vrsto problemov in jih postavlja pred kolektiv ter išče njihovo hitro in ugodno rešitev. Zato so gospodarska podjetja začela upoštevati v tovarni socialno delo, ki je v sestavi kadrovske socialnega sektorja.

Socialno delo v podjetju so vse dejavnosti, ki pomagajo človeku, da si olajša svoj lastni položaj, da pride do vseh možnosti, ki mu jih nudi družba in da sam polnovredno sodeluje v življenju. Ta služba je koristna in potrebna. Priznanje socialnega dela ima svoje temelje v rezultatih svojega dela, v strokovnih analizah in predlogih za reševanje določenih vprašanj.

Naloge socialnega delavca, ki opravlja to delo, so sledeče:

- pomaga človeku kot posamezniku ali pa grupi k boljši prilagoditvi družbi, posebno pa življenju in delu v tovarni;
- z neposrednim in osebnim sodelovanjem z delovnim človekom pomaga rčiti vse tiste življenjske težave in skrbi, ki bi mogle negativno vplivati na njegovo delovno sposobnost, elan in s tem tudi na proizvodnjo dela;
- skrbi, da se delavcem omogoči čim pravilneje izkoristiti prosti čas, tako dnevni kot tedenski in letni oddih.

Praksa je namreč pokazala, da ima ravno vprašanje rekreacije in pravilne organizacije odmora velik vpliv na regenera-

cijsko-fiziološke lastnosti, ki jih zahtevajo delovna mesta, ter oceniti stopnjo obremenjenosti telesne aktivnosti pri delu. Po vsem tem bodo še periodični pregledi, ki jih bo opravila 3-članska komisija. Poleg tega je še v letošnjem načrtu fluorografiranje, pregled sanitarnih prostorov, občasne kontrole sanitarno-higienskega režima, kontrola o uporabljanju zaščitnih sredstev, potrebna desinfekcija, desinsekcija in deratizacija ter ostalo, kar je potrebno za varovanje zdravja članstva kolektiva.

Po bežnem pregledu dela in stanja zdravstvene službe v naši tovarni lahko trdimo, da ta služba ne zaostaja za razvojem tovarne, ampak gre z njo v korak, saj se zaveda nalog v zvezi z vedno večjo zahtevo, da mora imeti moderna industrija v svoji razvojni stopnji odgovarjajoče delavce. Njihova delovna vnema temelji predvsem na trdnem zdravstvenem stanju, v katerem se zrcalijo njegovi lastni odnosi do svojega zdravja in uspeh vseh služb v podjetju, ki jim pomagajo varovati zdravje.

Obratna ambulanta Kidričeve

cijo delavčevih moči in zdravja. Karakteristično za delo socialnega delavca je sodelovanje z vsemi družbeno političnimi organizacijami, sindikatom in obratnim zdravnikom; samo na ta način se lahko izdela skupen plan in program dela.

Nerešeni socialni problemi lahko imajo za podjetje neljube posledice, ki se odražajo v zmanjšani produktivnosti dela, veliki fluktuaciji delavcev, slabih medsebojnih odnosih, velikih izostankih z dela in podobno.

Socialno delo v industriji je še mlada služba, vendar je v naši tovarni dosegla že lepe rezultate. Začeli smo s sistematsko obdelavo problemov delovnih invalidov in prizadetih delavcev, ki zaradi bolezni ne dosegajo normalnega delovnega učinka. Invalidsko pokojninska komisija sodeluje z okrajnim socialnim zavodom v Mariboru in se sestaja najmanj enkrat mesečno. Komisija išče na osnovi medicinske in socialne dokumentacije nova delovna mesta, ki bodo ustrezala njihovi delovni sposobnosti in ne bodo škodljiva za njihovo zdravje.

S podrobno analizo vseh teh problemov bodo člani našega kolektiva spoznali potom »Aluminija«, našega glasila, vso problematiko, s katero se bo v bodoče stalno bavila socialna služba v naši tovarni, obenem pa bodo spoznali najboljše rešitve, ki jih je našla socialna služba ob sodelovanju z organi upravljanja in službami v podjetju.

A. G.

Letni oddih članov kolektiva

Naše podjetje je med drugim poskrbelo tudi za letni oddih članov kolektiva in njihovih svojcev s tem, da je kupilo lasten počitniški dom v Crikvenici s kapaciteto 65 ležišč.

V letošnjem letu znaša dnevna oskrba za člana kolektiva 1093 din, za otroke do 10 let starosti pa 900 din. Od tega zneska plačajo člani kolektiva 593 din, za otroke do 10 let pa 400 din, ostalo pa regresira podjetje. V našem počitniškem domu lahko letujejo tudi nečlani kolektiva, če dom ni zaseden z naše strani; za nečlane znaša dnevna oskrba 1300 din, za otroke do 10 let starosti pa 900 din.

Počitniški dom je odprt v času od 1. maja do 30. septembra. Zelja podjetja je, kakor tudi vseh ostalih organov, da bi odšlo čimveč članov kolektiva na svoj dopust, da bi se z njega vrnili spočiti in z večjimi uspehi delali na svojih delovnih mestih.

Žal pa moramo ugotoviti, da se take rekreacije in ugodnosti, ki jih nudi podjetje v te namene, poslužuje le malo število članov kolektiva.

Naš počitniški dom ima glede na število zaposlenih zelo nizko kapaciteto, vendar kljub temu niso v nobenem mesecu zasedena vsa ležišča. Vzroki, da je temu tako, so znani. Naše podjetje zaposluje v glavnem delavce iz bližnje okolice in večina teh poseduje nekaj lastne zemlje in porabijo svoj dopust za delo doma. Tisti delavci pa, ki stanujejo na podeželju in nimajo lastnega premoženja, so še tudi vedno več ali manj pod vplivom kmetov ali sorodnikov in pri njih preživijo dopust ter pri njih delajo. Veliko pa je tudi članov kolektiva, ki se enostavno ne morejo odločiti za oddih na morju, ker še za dopust niso nikoli bili drugod kot doma. Iz prakse vemo, da želi delavec, ki

Obiskovalcem tovarne tolmači tov. Selan posebnosti proizvodnje glinice in aluminija

Koristno izobraževanje zaposlenih

Izobraževanje v podjetjih je že precej star in razširjen način izpopolnjevanja. Bili so to vajenci, ki so si na delovnem mestu pridobivali praktična znanja, včasih tudi še starejši delavci in nižji vodilni kadri. Železniška in poštna podjetja so že zelo zgodaj usposabljala strokovne kadre za svoje potrebe v lastnih strokovnih šolah. To so bile izobraževalne ustanove, ki so vzgajale specialiste, ker so se v njih pripravljali kadri le za lastne potrebe. Tudi v ostalih industrijskih podjetjih so lastniki spoznali, da je znanje, ki ga imajo novospregjeti strokovnjaki, nujno potrebno, a v večini primerov ni dovoljno za določeno podjetje oziroma obrat. S kratkim dopolnilnim izpopolnjevanjem je strokovnjak dosegel v določeni panogi tako stopnjo znanja, da je bil priznan kot specialist za to področje. Koristi od tega sta imela oba: delodajalec in delojemalec — prvi seveda precej več in zaradi tega je bil pripravljen finančno podpreti in z ostalimi ugodnostmi skrajšati dobo specializacije, da jo je lahko čimprej koristil. Ta način strokovnega izpopolnjevanja v podjetjih se je vedno bolj razvijal in v industrijsko razvitih deželah dosegel neverjeten razmah. Ponekod so šli celo tako daleč, da so v podjetjih ustanovili lastne strokovne šole od poklicnih do fakultet, ki so imele ves poudarek na specializaciji podjetja. Posebno močno se je ta način izpopolnjevanja razvil med zadnjo svetovno vojno, ko je bila potreba po strokovnih kadrih zelo velika, a čas za izobraževanje pa kratek. Programi in tempo izobraževanja v podjetjih so prilagojeni zahtevam in specializaciji določenega podjetja.

Takoj po vojni so tudi pri nas nastopile razne poklicne šole, ki

so bile v sklopu podjetij IKS (industrijsko-kovinarska šola), ZIS (železniško-industrijska šola), SUG — (šola učencev v gospodarstvu) ipd. Pozneje so sicer te šole postale samostojni zavodi in vzgajajo kadre širokih poklicev za podjetja različnih, a sorodnih panog.

Nekatera večja podjetja so o izobraževanju strokovnih kadrov resno razmišljala in pričela tudi z delom na tem področju. Tako so nastajali prvi oddelki za strokovno izpopolnjevanje v podjetjih, iz teh so se razvili izobraževalni centri, ki delajo izključno za podjetje. Pobude s strani podjetij so bile ponekod slabe ali prepočasne glede na pomen in važnost strokovnega izpopolnjevanja. Šele po sprejetju resolucije o izobraževanju strokovnih kadrov, ki jo je sprejela Zvezna ljudska skupščina dne 4. junija 1960, so podjetja pri nas začela v širšem obsegu ustanavljati izobraževalne centre.

Naloga izobraževalnih centrov v podjetjih je, da izpopolnjujejo vse zaposlene za njihova delovna mesta. Prav tako je naloga centrov, da pomagajo vsem, ki se za potrebe podjetja izpopolnjujejo izven lastnega podjetja bodisi doma ali v tujini. Metode, katerih se poslužujejo izobraževalni centri pri svojem delu, so tečajji, predavanja, seminarji, predvajanja filmov, razne demonstracije in ekskurzije. Pri tem zajemajo teoretično razlago in praktično priučevanje na delovnem mestu. Uspehi izobraževalnega centra so odvisni od mnogih činiteljev. Zelo važno je, kakšen odnos imajo do izobraževalnih centrov organi delavskega samoupravljanja in uprave podjetij in kolikšno pomoč jim nudijo. Da bodo izobraževalni centri popolnoma zadostili potrebam in namenu, je nujno, da imajo podjetja izdelane plane potreb strokovnega kadra in to kratkoročne in dolgoročne. Planiranje kadrov pa je možno le, če so na razpolago točni opisi delovnih mest in če so izdelani profili za posamezna delovna mesta. Že danes bi morali pripravljati strokovne kadre, ki bodo potrebni šele čez nekaj let, ko bodo nekateri strokovni delavci, ki so z dolgoletnim delom in študijem postali pravi specialisti v svoji stroki, šli v zasluženi pokoj. Organi samoupravljanja bodo morali poskrbeti, da se posveti prav tolikšno skrb za strokovnjaka kot za stroj. Investicije, naložene v izobraževanje in izpopolnjevanje, se bogato obrestujejo in to za posameznika kot za družbo.

DS našega podjetja je na svoji seji dne 26. jan. 1960 sprejel sklep o ustanovitvi Izobraževalnega centra podjetja, kateri bo moral skupaj z ostalimi službami opravljati to zahtevno in odgovorno nalogo na področju strokovnega in družbeno-političnega izpopolnjevanja.

F. V.

Tudi v Kidričevem so volitve dobro potekle

Minule volitve odbornikov občinske skupščine in poslancev republiške in zvezne skupščine so bile z vsemi pripravami, razpoloženjem in s samo udeležbo na voliških nekakšna preizkušnja stopnje družbene zavesti delovnih ljudi iz našega kolektiva, na drugi strani pa preizkušnja iznajdljivosti in sposobnosti političnih organizacij v tovarni za pravilne politične in tehnične priprave za izvedbo volitev.

Značilna za obojne volitve je

ČLANI NAŠEGA KOLEKTIVA, POSLANCI V SKUPŠČINI IN ZBORIH SKUPŠČINE SRS IN SFRJ

JANEZ SUKIČ V REPUBLIŠKEM ODBORU ZA DRUŽBENO NADZORSTVO

Na 1. seji skupščine SRS in njenih zborov 25. junija 1963 v Ljubljani so bili izvoljeni med drugim vsi stalni skupščinski odbori in komisije.

Med stalne skupne organe skupščine spada tudi odbor za družbeno nadzorstvo. Za člana tega odbora je bil med drugimi izvoljen tudi Janez Sukič, republiški poslanec, član našega kolektiva.

Odbor za družbeno nadzorstvo bo obravnaval splošna vprašanja dela in družbene odgovornosti družbeno političnih skupnosti v republiki ter o delovnih in drugih organizacijah in njihovih organov v zvezi z razpolaganjem z družbenimi sredstvi in z delitvijo dohodka ter v zvezi z načinom izvrševanja pravic in dolžnosti teh organov in organizacij.

Pri uresničevanju družbenega nadzorstva sodeluje odbor z organi samoupravljanja ter vpliva na razvijanje osebne in kolektivne odgovornosti in socialističnih norm v odnosih pri uresničevanju samoupravljanja, v poslovanju in razpolaganju z družbenimi sredstvi, zlasti pa glede uresničevanja načela javnosti pri delu.

Začasni poslovnik skupščine SRS zagotavlja v poglavju o pravicah in dolžnostih poslancev takšen delokrog, da jih lahko zmagujejo in v redu opravljajo.

IVO TUŠEK, ČLAN KOMISIJE PROSVETNO-KULTURNEGA ZBORA

Novoizvoljeni član prosvetno-kulturnega zbora skupščine SRS Ivo Tušek je bil na seji prosvetno-kulturnega zbora dne 25. junija 1963 izvoljen za člana 7-članske komisije za pripravo predloga stalnega poslovnika prosvetno-kulturnega zbora.

Na predlog te komisije je bil 25. junija na skupni seji vseh skupščinskih zborov sprejet začasni poslovnik, ki obsega 12 poglavij s 112 členi na 27 pisanih straneh.

Prosvetno-kulturni zbor lahko v okviru svojega delovnega področja samostojno obravnava vprašanja v zvezi z izvrševanjem zakonov in drugih skupščinskih aktov ter druga vprašanja, ki so skupnega pomena za delovne in druge samoupravne organizacije in delovne skupnosti s področja prosvetno-kulturnega zbora, da se uskladijo njihovi medsebojni odnosi in razvija sodelovanje med njimi. Prosvetno-kulturni zbor ima pravico samostojno dajati priporočila delovnim in drugim samoupravnim organizacijam in državnim organom o vprašanjih, ki jih samostojno obravnava po prejšnjem odstavku. Ima pa tudi pravico obravnavati predlog zakona, družbenega plana, proračuna ali druge vprašanje s področja drugega zbora in dati glede takega predloga ali vprašanja pristojnemu zboru svoje mnenje, če posega predlog oziroma vprašanje tudi v delovno področje prosvetno-kulturnega zbora.

ugotovitev, da so dobili kandidati na njih ob visoki udeležbi volilcev visok odstotek glasov za mesta v naših predstavniških organih. V kolektivu imamo odbornike in poslance, višje in visoko kvalificirane delavce in eno odbornico. Njihove izkušnje v proizvodnji in delavskem samoupravljanju bodo koristne za delo skupščin in zborov in za reševanje zamotanih in nujnih družbenih problemov.

Tako imamo sedaj v občinski skupščini kot odbornike inž. Franca Auerja, Roziko Klančnik, Rajka Lajha in Albina Tomšeta, v republiški skupščini Janeza Sukiča, v prosvetno-kulturnem zboru republiške skupščine Ivana Tuška ter v gospodarskem zboru zvezne skupščine Simona Pešca. To pomeni, da bo naš kolektiv v vseh predstavniških organih dobro zastopan, na drugi strani pa da bodo izkušnje našega kolektiva v bodoče koristile zelo širokemu področju, kjer bodo delali novoizvoljeni. Ostali poslanci bodo prav gotovo z zanimanjem poslušali predloge in pobude teh članov našega kolektiva.

Glede samih priprav na volitve in na dosežene volilne rezultate lahko z veseljem ugotovimo, da so opravile svojo nalogo organizacije ZKS, SZDL, sindikalne podružnice in ZMS v občini Ptuj in v naši tovarni

skupno z volilnimi komisijami in da ni bilo političnih niti tehničnih zadržkov pri samih volitvah.

Ob volitvah je bila v obravnavi na zborih obširna problematika občanov, ki je pokazala, da bo potrebna tudi v bodoče vsa občutljivost za prošnje in pritožbe občanov, za njihovo hitrejše reševanje in za pogostejša srečanja z novoizvoljenimi, ki bodo odgovarjali občanom na razna vprašanja in jim tolmačili vsebino dela skupščin. Novoizvoljene odbornike in poslance čaka odgovorno delo v skupščinah, pa tudi mnogi osebni in pismeni predlogi in pobude občanov jim bodo vzele precej časa.

Volilci smo prepričani, da bodo vsi svoje naloge vestno in uspešno opravljali in da bo ostalo dobro zapisano ime našega kolektiva tudi pri predstavniških organih glede na delo naših novoizvoljenih odbornikov in poslancev.

Te volitve nam potrjujejo še eno in sicer, da imajo naše politične in strokovne organizacije v svojih vrstah članstvo, ki si je s svojim delom v službi in s svojim političnim ter strokovnim udejstvom v prostem času pridobil ugled širše javnosti, ki jim je dala ob volitvah svoj glas za mesto v občinski, republiški in zvezni skupščini. M. Z.

Ustanovljen strokovni sindikat

V nedeljo, 7. julija 1963, je bila v Ptuj v Narodnem domu ustanovna konferenca občinskega sindikata industrije in rudarstva, kateremu pripada tudi naša sindikalna organizacija. Na njej je obrazložil sindikalni funkcionar tov. Simon Pešec namen združenja strokovnih sindikatov in pomen nove okrepitve vloge sindikatov ter njihovega vpliva na sodobno gibanje v gospodarstvu.

Po tolmačenjih na tej konferenci so narekivale reorganizacijo in spremembo delovnih metod v sindikatih: vsebina nove ustave, vedno večje materialne osnove delavskega samoupravljanja, vedno večja pooblastila delovnih kolektivov, da samostojno razpolagajo s čistim dohodkom in da samostojneje delijo osebne dohodke. Spremembo delovnih metod sindikatov je narekoval tudi prehod družbenih služb na dohodek in delitev po delu, izenačevanje delovnih ljudi v družbenih službah z delovnimi ljudmi iz gospodarstva, enako pa tudi vedno večja družbeno-politična vloga, ekonomske možnosti komun in več vplivnih činiteljev.

Ustanovna konferenca občinskega sindikata industrije in rudarstva pomeni začetek organizacijske, materialne in kadrovske krepitve ter prilagajanja novi notranji strukturi sindikata v občini.

S tem je tudi izpolnjena vrzel, ki se je čutila pri vsem dosedanjem obravnavanju problemov na konferencah po posameznih gospodarskih panogah.

Pri strokovnih sindikalnih odborih bodo omogočile nove organizacijske oblike hitrejšo krepitev neposredne demokracije delavskega in družbenega samoupravljanja, materialne osnove in krepitev samostojnih delovnih kolektivov pri odločanju o delitvi ustvarjenega dohodka v gospodarskih organizacijah v občini.

V občinskem sindikatu industrije je združenih 9 gospodarskih organizacij s 3715 zaposlenimi delavci. Naša sindikalna organizacija predstavlja v tem združenju najmočnejšega člana.

V ostalem je bila na konferenci razprava o problematiki

industrije v ptujski občini, in so bili sprejeti predlogi za bodoče odpravljanje težav na tem področju, ki zavirajo proizvodnjo. Po poročilu in razpravah sprejeti sklepi in priporočila so potrdili, da mora prijeti novoustanovljeno združenje z resnim delom.

Na plenarni seji po konferenci 9. julija 1963 je bil tov. Simon Pešec izvoljen za predsednika občinskega sindikata industrije in rudarstva pri občinskem sindikalnem svetu v Ptuj.

ZASNOVE NADALJNEGA RAZVOJA TGD

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vprašanje je, kako velike kapacitete je potrebno še postaviti. Dognano je, da so tovarne glinice tem rentabilnejše, čim večjo kapaciteto imajo. Računajoč s tem, pa tudi z zunanjim trgom in lastnimi potrebami za proizvodnjo aluminija ter seveda — ne na zadnjem mestu — s finančnimi sredstvi, ki bodo na razpolago, se nehote vsiljuje sklep, da je etapno razširjanje tovarne glinice neizbežno in to tako, da bi bila v letu 1966 povečana proizvodna zmogljivost na 400 ton glinice na dan, v letu 1970 pa že na 600 ton glinice na dan. Le tako povečanje bi namreč omogočilo ohranitev zunanje trga in povečanje proizvodnje aluminija za nadaljnjih 25.000 ton.

Misliti moramo tudi na to, da se bomo morali posvetiti delni finalizaciji naše proizvodnje s tem, da uvedemo proizvodnjo polizdelkov, in to al-žice in al-trakov po sistemu kontinuiranega vlivanja in valjanja iz tekočega aluminija, kar bistveno zmanjšuje proizvodne stroške v primerjavi s sedanjim zastarelim načinom proizvodnje.

Mislim, da so to osnovne naloge, ki nas čakajo v prihodnjih sedmih letih, in se ne bom spuščal v obravnavanje manjših objektov, ki so v zvezi z že naštetimi več ali manj nujni in ekonomsko interesantni.

Poudariti pa moram, da bo realizacija takega razvoja terjala

Na prvi seji občinskega zbora

Iz organizacij ZKS

Po programu dela, ki ga je izdelala ideološka komisija, je sprejel tovarniški komite ZKS na seji 28. marca 1963 nekatere točke s sedanji, najvažnejši nalogami. Med njimi je izdelava analize o izvršitvi polletnega plana gospodarskega poslovanja podjetja in analiza o uspehih politične šole ter o idejno političnem izobraževanju v štirih organizacijah ZKS v tovarni.

Na seji komiteja 28. junija 1963 je bilo ocenjeno delo nad 110 članov organizacij ZKS iz tovarne v političnem aktivu, v krajevnih štabih, v volilnih komisijah in pri specialnih zadolžitvah ob volitvah kot uspešno tako glede na same politične in tehnične priprave na volitve kot glede na samo razpoloženje ob volitvah in na volilne rezultate. Člani iz tovarniških organizacij ZKS so bili v krajevnih štabih pri Lovrencu, na Haj-

dini in na Ptujski gori, kjer so skupno s krajevnimi političnimi funkcionarji in z volilnimi komisijami uspešno opravili med volilci naloge, kar so potrdili sami volilni rezultati.

Na seji 28. junija 1963 je bil potrjen odgovor tovarniškemu komiteju v Lozovcu v zvezi s člankom v »Vjesniku« z dne 21. februarja 1963, v katerem je imenovani komitej pojasnjeval svoje stališče glede cen za glinico in za aluminijske legure, ki pa ni v skladu z dejanskim stanjem. Naš tovarniški komitej je pojasnil imenovanemu komiteju v dveh pismih, da bo moral svoje članstvo in javnost pravilno informirati o navedenih problemih.

Na prihodnjih sestankih bodo razpravljale osnovne organizacije v tovarni o vsebini sklepov V. plenuma CK ZKJ.

Novozaposleni - člani SZDL

Lansko leto se je tudi v tovarni v Kidričevem praktično občutilo, da se zlasti mlajši ljudje na podeželju zanimajo za to, kako skrbijo v tem ali drugem kolektivu za svoje zaposlene. Kolikor ugodnejše glasove slišijo, toliko lažje se potem odločijo za zaposlitev v takšnih kolektivih in toliko bolj se potrudijo pri vsem, da bi sigurno dobili zaproseno delovno mesto.

Ob važnih faktorjih, ki so potrebni za sprejem v službo, predvsem strokovni izobrazbi in zdravju, je razveseljiva ugotovitev o sodelovanju reflektantov na službo v naši tovarni v političnih organizacijah, kar izkažejo s potrdili o članstvu v organizaciji SZDL. Pred leti je bilo v tovarni le 41% zaposlenih čla-

nov SZDL, lansko leto pa predložili še 104 na novo sprejeti člani SZDL legitimacije ali potrdila o članstvu.

Vsemu temu ne bi smeli pripisovati gola formalizma ali preračunljivosti na škodo organizacije SZDL, ampak le spoznajte marsikogar, da je SZDL mnogočlanska in vplivna politična organizacija v naši skupnosti in da njeno priporočilo mnogo pomeni tudi pri sprejemu v kolektiv. To je pri marsikomu prvi korak k sodelovanju v organizaciji SZDL. Mnogi se resno vključijo v delo na terenu, kjer živijo, nekateri pa ostanejo samo člani in plačujejo članarino, odobravajo in tudi izvajajo sklepe odborov organizacij, podpirajo njihove akcije in svetujejo ljudem, naj se potrudijo do odbornikov SZDL po nasvete, priporočila in drugo. Nekateri odbori dobro skrbijo za članstvo svojih organizacij, dobro organizirajo delo, sestanke, posvetovanja in razprave, zainteresirajo svoje članstvo za razne probleme in pravilno ocenjujejo uspehe svojega dela. Tam zna članstvo ceniti skupno delo in tudi ugled organizacije SZDL.

V tovarni glinice in aluminija je sedaj nad 1500 članov SZDL. Večina jih je včlanjenih v krajevnih bivanjskih skupnostih. Doselej sicer ni bilo mogoče drugače ugotavljati, kako so ti člani tu ali tam aktivni, kot po njihovem pozitivnem zadržanju v kolektivu. Kjer se organizacije SZDL zavedajo svojih nalog, tam ni težko ugotoviti, kateri člani našega kolektiva so zavestni in aktivni člani SZDL in kateri tem organizacijam mnogo ne koristijo. Žal je še navada, da se zaprejo ljudje po ureditvi svojih življenjskih prilik, ob lastnem prizadevanju in ob pomoči političnih organizacij, v svoj krog in jih sploh več ne zanima, s kakšnimi problemi se baviyo ostali, ki jim še ni uspelo dobiti zaposlitve v industriji in drugod.

Organizacija SZDL v Kidričevu (Nadaljevanje na 7. strani)

Marjan Bizovičar

Skrb za rekreacijo

S skrbjo za rekreacijo (razvedrilo, oddih, odmor) delovnih ljudi v številno tako močnih kolektivih, kot je naš v Kidričevem, se bavijo v vseh industrijsko razvitih deželah ne glede na družbeno ureditev in so že dosegli zlasti v socialističnih deželah različne uspehe, ki se odražajo zlasti v zdravju, delovni moči in delovni vnemi svojih ljudi.

Rekreacija je eno izmed važnih vprašanj komisije za šport in rekreacijo pri sindikalni organizaciji v naši tovarni. Že od začetka svojega dela je morala komisija upoštevati poseben sestav našega kolektiva, da je lahko analizirala, komu je rekreacija najbolj potrebna in kakšne oblike so možne v našem kolektivu in v Kidričevem.

Za člane kolektiva, ki delajo fizično v tovarni in doma, je res potreben predvsem oddih in odmor ter razvedrilo, da bi si lahko ponovno pridobili več novih moči, kot jih dnevno izčrpavajo. Mnogi izmed njih so zlasti v času kmetijskih opravil, gradbenih in drugih del stalno pretrujeni, mnogi zelo pogostoma ali pa ko nanese prilika. Vsi skupaj se niti med letnim dopustom prav ne odpočijejo. Nekatere sili k temu skrb za družino ali za ureditev življenjskih razmer, pomoč staršem in sorodnikom ali pa možnost za dodatnim naravnim ali denarnim dohodkom. Za nje skrb komisije za rekreacijo tako dolgo ne bo dosti pomenila, dokler ne bo predstavljalo za njih same dragocenosti njihovo življenje in zdravje. To ni namenjeno samo pripravljanju udobnega življenja mlajši generaciji. Vsak delovni človek bi moral biti za dnevno delo v tovarni dovolj spočit, močan in razpoložen, čeprav mu ne bi delo vsak dan izčrpavalo moči, zlasti ne tam, kjer bodo večino dela opravili moderni stroji. Kljub temu ne sme in ne more komisija mimo njih, ampak mora iskati in najti oblike, da bo tudi njim rekreacija dosegljiva.

V ostalem delu kolektiva pa nastaja vprašanje prilik za dnevno fizično utrujenost, za dnevno krepitev mladega organizma po službi, v prostem času. Za ta del kolektiva, predvsem za mladino, je športno udejstvovanje neprecenljivega pomena,

Za mrzel ali topel obrok malice?

Preskrba delavcev v tovarni z okrepčili in z osvežujočimi pijačami, zlasti v tako veliki tovarni, kot je ta v Kidričevem, je prav gotovo ena izmed važnih skrbi za zdravje kolektiva. Ta skrb je vodila do ureditve bifeja, ki si bo moral prizadevati izpolniti naloge, ki jih opravljajo po podjetjih delavske kuhinje. Vsaka po svoje skrbi za člane kolektiva, nekatere s toplimi malicami, druge tudi s kosili ali pa samo s hladnim prigrizkom in z brezalkoholnimi pijačami.

Bife v Kidričevem, ki ima prostore v sanitarni zgradbi, zaposluje 5 oseb. Vodi ga Said Musić; prodajalki sta Ivanka Havlas in Stanka Lipar, blagajničarka Ivica Koprivec, pri kuhanju mleka ter čaja, v tkz. čajarni, Heda Šumar. Bife je odprt od 7.30 do 11.30 in od 13.

NOVO ZAPOSLENI ČLANI SZDL

vem je našla svoje mesto in ima delovni program. Njen glas in njeno delo se upoštevata pri prireditvah, pri raznih gospodarskih, kulturno-prosvetnih, socialnih, zdravstvenih in ostalih razpravah in akcijah. Za otroško igrišče, za osemletko, za popravilo kino dvorane in za zgraditev bazena je dala koristne pobude in predloge ter je tudi njeno članstvo sodelovalo pri vseh akcijah. Vsestranska aktivnost SZDL v naselju mnogo prispeva k ugledu SZDL v tovarni.

zlasti če želimo, da bi ostali delovni ljudje v industrijskih središčih in v mestih zdravi in krepki, odporni in utrjeni, ne pa mehkužni in občutljivi za vsak prepih.

Sindikalna komisija za šport in rekreacijo je prevzela pod svoje okrilje sledeče sekcije: nogomet, odbojko, namizni tenis, streljanje in drugo. Vzdrževanje teh športnih panog po sekcijah ima dvojni namen, in sicer z vajami obdržati v kondiciji svoje članstvo, potem pa s tekmovanji

Kidričevo z novim kopališčem

Novourejeno letno kopališče v Kidričevem bo letos najpozneje do občinskega praznika, t.j. do 8. avgusta 1963, usposobljeno za kopanje in bo odtelej odprto ves dan. S tem bo za vselej rešen problem poletnega kopanja za otroke in odrasle ter odpravljen nevarnost kožnih bolezni zaradi kopanja otrok v raznih potokih, v gramoznici in drugod.

Iniciativo za ureditev in razširitev nekdanjega kopalnega provizorija v sodobno letno kopališče je prevzela Stanovanjska skupnost v Kidričevem. V lastni režiji se je lotila dela. Vodstvo del sta prevzela Franc Kranjc, predsednik skupnosti, in Janko Kranjc. Skupno z ostalimi si prizadevata, da bi bilo kopališče čimprej gotovo.

K potrebnim finančnim sredstvom je prispeval kolektiv tovarne 3.400.000 din namenskih sredstev, občina Ptuj 1.000.000 dinarjev, sami stanovalci iz Kidričevega pa so prispevali v denarju nekaj nad 400.000 din. Z delom so podprli graditev kopališča stanovalci iz naselja, delavci gradbenega podjetja »Drava«, »Gradisa« in drugih podjetij, ki so na montaži v Kidričevem, ter člani organizacij iz naselja. Prekopanih premetanih in prevoženih je bilo nad 1250 m³ zemlje in prepeljanega 320 m³ gramoza ter 140 m³ debelega kamena.

Pred in med akcijo so obljubili člani organizacij, zlasti mladina in stanovalci iz naselja, nad 4600 prostovoljnih delovnih ur. Dejansko je doslej opravljelih le 52 % delovnih ur. Na dolgu jih je ostalo 48 %. Pionirji

do 15. ure, ob nedeljah pa od 8. do 10. ure. Vse potrebno nabavlja bife od trgovskih podjetij iz Ptuja in iz Maribora: mesne izdelke, konzervirano zelenjavo, drobno pecivo, kruh, bonbone, cigarete itd., kar pač delavci želijo. Mleko in kava sta za delavce nekaterih oddelkov preventivna hrana. S tema oskrbuje tovarna upravičenost. Doslej ni bilo mogoče zadovoljiti vseh ljudi z izbiro jestvin. Posebnih želja ni glede drobnega peciva, pač pa glede mesnih in mlečnih izdelkov. Predvsem pogrešajo mnogi jogurt. V pritožno knjigo, ki visi na zidu pri blagajni, so vpisali člani kolektiva nekaj pripomb, in sicer glede časa, ki ga porabi vsakdo pri čakanju na blok pri vplačilu in pozneje pri prevzemu živil, potem glede pravičnega ravnanja z mesnimi izdelki v vročih dneh in končno glede večje izbire živil.

Vsekakor ostane še dalje odprto vprašanje toplih obrokov za malico. Tega vprašanja ne bo mogoče rešiti vse dotlej, dokler ne bodo dali sami delavci svojih prijav za topel obrok. Po prijavih bo mogoče ugotoviti število potrebnih dnevnih obrokov, določiti njih ceno ter organizirati tekoče pripravljanje in razdeljevanje obrokov v času, ki je določen za malice.

Šele po rezultatih ankete se bodo lahko s tem vprašanjem pomudili organi upravljanja in sprejeli ustrezne sklepe za zadovoljitev želja prijavljenih.

Kapaciteta bifeja je doslej v glavnem zadovoljevala, ni pa še njegova dejavnost na vrhunski

meriti sposobnosti in moči posameznih moštev.

Pravkar so tekmovanja med moštvi ekonomskih in proizvodnih enot. Najboljši uspeh sta dosegli pri tekmovanjih moštvi iz glinice in aluminija in sta pustili daleč zadaj moštvo iz uprave. Žal pa je športno aktiven le del mladih ljudi, ki jim je v prvi vrsti namenjena skrb komisije in jim je športno udejstvovanje nujno potrebno. Zlasti mladi kader v našem kolektivu, ki živi v Kidričevem in v Ptuj,

so 88 % izpolnili svojo obveznost, mladina pa le 37 %. Na delo je prihajalo nekaj marljivih deklet. Zanimivo je, da so izpolnili stanovalci iz naselja 53 % obljubljenih ur. 400 ur dela so obljubili stanovalci iz bloka 8, nad 300 iz blokov 1 in 2, nad 200 ur iz blokov 5, 6 in 7, nad 100 ur pa iz blokov 3, 4, 9, 10 in 15. Pri izpolnjevanju prostovoljne obveznosti prednjačijo stanovalci iz blokov 2 (156 ur), 8 (153), 1 (135), 6 (121) in 9 (120 ur). Sledijo jim stanovalci iz blokov 10 (117), 15 (116), 7 (102), 3 (95), 5 (91) in 14 (69 ur). Stanovalci iz ostalih blokov so opravili od 5 do 65 ur. Svojo obveznost so presegli stanovalci iz blokov 32, 33 in 35. Tako je bilo stanje do 30. junija 1963.

Novourejeni bazen za odrasle meri 25 × 11 m, bazen za otroke pa 8 × 6,5 m. Največja globina v velikem bazenu je 2,30 m, v otroškem bazenu pa 0,80 m. Istočasno se bo lahko kopalo 200 kopalcev. Okrog obeh bazenov bo tekoča blazina, da si ne bodo izpirali kopalci nog v bazenu. Voda bo iz bližnjega studenca, iztok pa v glavni kanal. Za kopalce, ki jim škoduje son-

Sodobni promet in naše avto-moto društvo

Avto-moto društvo Kidričevo je bilo ustanovljeno 22. 6. 1959 na pobudo nekaterih članov delovnega kolektiva Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, prebivalcev iz Kidričevega in iz bližnje okolice. Ob ustanovitvi je imelo nad 200 ustanovnih članov in organe društva, ni pa imelo materialnih in finančnih sredstev, osnove za obstoj oziroma za delovanje. Ob ustanovitvi AMD so napovedovali skeptiki hiter in nesladen konec tega društva. Za primer so jemali bivši elektro-strojni klub, ki je nekaj let aktivno deloval in nato klavrno razpadel, ker je služil posameznikom za pridobivanje materialnih sredstev in njihovi osebni koristi, čeprav je imel materialno podlago za uspešno delo.

Upravni odbor AMD, ki je bil izvoljen na ustanovni skupščini, je začel s pomočjo zavestnih članov uresničevati naloge, ki si jih je društvo naložilo. Z vpisom in vplačili notranjega brezobrestnega posojila med člani je bilo zbranih že meseca septembra 1959 toliko finančnih sredstev, da je odbor lahko nabavil osebni avtomobil in motorno kolo; brez njiju društvo ni moglo delovati. V tem času je tudi organiziral prvo športno turistično prireditev v Kidričevem, ki so jo tople pozdravili prebivalci iz Kidričevega in iz bližnje okolice.

Društvo je že v prvem letu obstoja pričelo s šolanjem voznikov motornih vozil kategorije A in B. Dne 21. 12. 1959 je dobilo

ravni. Njegova oprema, predvsem 3 hladilniki s kapaciteto okrog 1900 litrov v celoti služijo namenu. Vsaka razširitev prekrbovanja delavcev s toplim obrokom bi zahtevala mnoge dopolnitve. Kakšne možnosti so zanje, najboljše vedo organi upravljanja, ki pa bodo znali tudi za ta problem najti najboljšo rešitev.

bo moral več misliti na svoje zdravje in moči. Samo z gledanjem uspehov drugih na tekmah, na televizijskih ekranih ali na filmih ne bomo dosegli vrlin naših prednikov, ki so bili izredno trdni in žilavi, da jih ni mogel upogniti niti zlomiti nobeden, še tako močan življenjski vihar.

S temi nekaj vrsticami verjetno ne bo uspelo spraviti med športnike vseh, ki so bili doslej ob strani, upajmo pa, da bodo vsaj več razmišljali o svojih dragocenih življenjskih sposobnostih in da si bodo izbrali športne panoge, kjer bodo najlažje obnavljali in utrjevali svoje moči.

T. F.

čenje, bo v bližini dovolj sence. Za sončenje bodo na razpolago ležalne plošče in ležalniki. V bližnji okrepčevalnici bo mogoče dobiti prigrizek in osvežujoče pijače ter cigarete. Pred vodom v kopališče bo parkirni prostor. Samo kopališče in njegovo okolje bo ograjeno in vstop v kopališče samo pri vhodnih vratih. Člani kolektiva tovarne in drugih kolektivov, ki so z denarjem in delom prispevali pri graditvi kopališča, bodo imeli stalne vstopnice s popustom, ostali pa bodo plačali polno ceno, ki bo pač določena na seji stanovanjske skupnosti.

Stanovanjska skupnost v Kidričevem ni mogla misliti ob sedanjih materialnih možnostih tudi na ogrevanje vode za bazen. To je sicer za sedaj le še njena tiha želja.

Če bo le mogoče, se bodo prvi kopalci lahko ohladili v novem bazenu že 22. julija 1963, ob dnevu vstaje slovenskega ljudstva, ko bi naj bila po prvotni zamisli tudi otvoritev kopališča s priznanji vsem, ki so pomagali, da je dobilo Kidričevo svoje lepo urejeno letno kopališče.

edino AMD Kidričevo poleg AMD Ptuj na območju ptujske občine pravico izpraševanja mopedistov o znanju cestno-prometnih predpisov ter pravico izdajanja potrdil tudi za območje AMD Majšperk in Cirkovci.

V letu 1960 je uspelo društvu s pomočjo dotacije in posojila AMZS ter s posojilom sindikalne podružnice Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo nabaviti nov osebni avtomobil fiat 600, ki je izpolnil vrzel pri praktičnem poučevanju voznikov motornih vozil, leta 1962 pa s kreditom AMZS in z lastnimi finančnimi sredstvi še en novi osebni avtomobil Zastava 750. Oba osebna avtomobila še danes služita svojemu namenu. Potrebno bo v najkrajšem času povečati število motornih prevoznih sredstev za nadaljnji osebni avtomobil in zamenjati motorno kolo z novim sodobnim.

Društvo je priredilo v Kidričevem v prvih treh letih svojega obstoja letno po eno športno turistično prireditev (spretnostne vožnje, lov na lisico itd.) in nekaj zabavnih prireditev. Člani društva so se v teh letih udeleževali tudi prireditve, ki so jih organizirala sosednja AMD.

Potrebno je omeniti, da nam je vodstvo AMD Ptuj ob ustanovitvi izdatno strokovno pomagalo z nasveti in bogatimi izkušnjami. Sodelovanje med tema društvoma je na zdravi in solidni podlagi.

AMD je usposobilo v času obstoja s tečaji, s predavanji o cestno-prometnih predpisih, o motoroznanstvu in prvi pomoči na cesti ter s praktičnim poučevanjem kandidatov za voznike motornih vozil že več kot 200 voznikov. Organiziralo je in izvedlo 12 tečajev za voznike motornih vozil kategorije A in B ter nekaj tečajev za mopediste. Inštruktorji AMD Potočnik Milan, Črček Zvonko in Galun Franc se trudijo in si prizadevajo, da bi usposobili kandidate

DIT z novim programom dela

Društvo inženirjev in tehnikov v Kidričevem, ki šteje 60 članov, 12 inženirjev in 48 tehnikov, oštevisi člane iz TAP Ptuj, je sklenilo na občnem zboru v soboto, 29. junija 1963, da bo do 1. oktobra 1963 posvetovanje vsega članstva in da bo na njem sprejet program bodočega dela društva.

Po mnenju funkcionarjev društva in diskutantov, navzočih članov, se društvo v bodoče ne bo več moglo zadovoljiti z dosedanjim aktivnostjo in z dosedanjim delovnim programom, ampak ga bo moralo razširiti glede na važno vlogo članstva v tovarniškem kolektivu in v proizvodnji, pa tudi glede na pomen strokovnega društva za celotno občino. Potreben bo stik društva s političnimi organizacijami in društvi v podjetju ter s strokovnimi društvi v občini in v okraju.

Samo po dosedanjem delu članstva v tovarni in v društvu ne bi smeli ocenjevati. Zadnje volitve so pokazale, da so izvoljeni v vse predstavniške organe strokovni delavci, člani DIT, ki bodo v mandatni dobi kot odborniki in poslanci opravljali odgovorne naloge kot ljudje iz socialistične skupnosti, iz novega časa, iz sodobne, moderne proizvodnje. Matično društvo bo moralo skrbeti za nadaljnji stik članstva z življenjem in s tehniko. Dolžnost članstva in njegovega društva je pomagati tudi svoji okolici, svoji občini, zlasti pa članstvu kolektiva, da se bo naučil čimveč koristnega od ljudi, ki obvladujejo in izpolnjujejo sodobno tehniko.

V dosednji dejavnosti društva mora vsekakor priti do prelomnice. Več stikov bo potrebnih z inženirji in tehniki ostalih strok in z njihovimi društvi v občini, ki od vseh skupaj mnogo pričakuje in je v tem ne bi smeli razočarati. Sedanji gospodarski razvoj v občini zahteva pomoč strokovnega kadra, ki se ne bi smel zadovoljiti samo s svojim delom na delovnem mestu; moral bi se zavedati dolžnosti in teoretično in praktično pomagati delavcem v življenju, v svojem obratu in občini kot so njemu pomagali profesorji in predavatelji med študijem. Ob taki aktivnosti bodo lahko zaživele strokovna društva v občini in delovni kolektivi bodo občutili in priznali, da živijo med njimi aktivni člani DIT.

V dosedanje neaktivnost velikega števila članstva bo potrebno energično poseči, sicer se društvo ne bo uveljavilo niti ne bo moglo pomagati ostalim strokovnim društvom, da bi zaživele in opravila svojo nalogo. V društvo prihajajo vedno novi člani in članice; nekateri so bili štipendisti tovarne. Njihov prihod v kolektiv tovarne in v društvo bi se moral občutiti v pomladitvi odbora in v delovnem programu.

O vsem navedenem so diskutirali na zboru inž. Jože Operčkal, inž. Franjo Grünfeld, tehnik Franjo Drobnjak, rudnik Majcen, Ivan Veble in Franček Krajnc. Po sklepu zbora bo dosednji odbor društva opravljal svoje delo do prvega posvetovanja vsega članstva, ko bo tudi izvoljen novi odbor in sprejet delovni program.

za čimboljše voznike motornih vozil.

Dosedanji uspehi usposabljanja voznikov amaterjev kategorije A in B so zadovoljivi, saj so dosegli na izpitih v letu 1962 in v letu 1963 med kandidati, ki so se usposabljali pri AMD v mariborskem okraju, najboljši uspeh. So še primeri, da ne opravijo kandidati prvič izpita pred izpitno komisijo. To pa ni krivda društva oziroma inštruktorja, pač pa je tega neuspeha kriv sam kandidat, ki ne jemlje resno usposabljanja za voznika, se (Nadeljevanje na 8. strani)

Personalne spremembe

Člani kolektiva, ki dopolnijo v juliju najdaljšo neprekinjeno delovno dobo v tovarni

18 let: Godec Franc, nastopil službo 15. 7. 1945; Plajnshek Franc, 25. julija 1945;

16 let: Petrovič Franc, nastopil službo 2. 7. 1947; Toplek Andrej, 8. 7. 1947; Kranjec Angela, 14. 7. 1947; Muršec Kristina, 14. 7. 1947.

15 let: Mikec Jože, nastopil službo 1. 7. 1948.

14 let: Emeršič Mihael, nastopil službo 13. 7. 1949; Komelj Ljubo, 5. 7. 1949; Majcen Helena, 18. 7. 1949; Pal Stanislav 1. 7. 1949.

13 let: Hazabent Viktor, nastopil službo 6. 7. 1950.

12 let: Klajderič Zvonimir, nastopil službo 3. 7. 1951; Markeš Franc, 24. 7. 1951; Tomše Albin 15. 7. 1951.

11 let: Stručl Magdalena, nastopila službo 1. 7. 1952; Frček Stefan, 2. julija 1952; Korošec Franc, 4. 7. 1952; Kotolenko Janez, 4. 7. 1952; Metličar Matevž, 2. 7. 1952; Munda Janez, 2. 7. 1952; Težak Oton, 2. 7. 1952; Verbek Stefan, 2. 7. 1952; Vugrinec Ivan, 4. 7. 1952.

Deset let delovne dobe v tovarni meseca julija

Bogme Franc, nastopil službo 8. julija 1953; Celan Rudolf, 15. 7. 1953; Emeršič Franc, 10. 7. 1953; Erbus Stanislav, 27. 7. 1953; Fajt Ladislav, 13. 7. 1953; Galun Franc, 15. 7. 1953; Hadler Stefan, 15. 7. 1953; Hadler Stefan, 22. 7. 1953; Hamershak Martin, 31. 7. 1953; Intihar Franc, 8. 7. 1953; Jevševar Franc, 1. 7. 1953; Kirbiš Edvard, 16. 7. 1953; Merkuš Franc, 3. 7. 1953; Merc Andrej, 16. 7. 1953; Prepešič Marko, 8. 7. 1953; Pepelnik Janez, 11. 7. 1953; Petek Franc, 15. 7. 1953; Petek Franc, 16. 7. 1953; Poplatnik Ivan, 28. 7. 1953; Rudolf Peter, 8. 7. 1953; Smrtič Mirko, 27. 7. 1953; Svenšek Maks, 30. 7. 1953; Segula Alojz, 8. 7. 1953; Turk Janez, 1. 7. 1953; Turk Martin, 3. 7. 1953; Turk Janez, 17. 7. 1953; Vindiš Franc, 15. 7. 1953; Vidovič Anton, 27. 7. 1953; Zupanič Alojz, 1. 7. 1953; Zafošnik Anton, 17. 7. 1953; Zibrat Jožef, 8. 7. 1953.

Novo sprejeti junija in julija

Lozar Anton, ključavničar; Hojski Rudolf, delavec; Radolič Janez, delavec; Gnilšek Vilibald, ključavničar; Galun Ivana, šivilja; Vrabl Jožef, novinar; Zargi Marjan, TT mehanik; Soršak Jožef, sofer; Forbici Marija, delavka; Baš inž. Franc, inž. kemije; Artenjak Janez, ekonomist; Hudina inž. Marjan, strojni inženir.

Odšli so junija in julija

Ferlič Janez; Forbici Franc; Horvat Stanislav; Fajt Alojz; Zunko Stanislav; Hvalec Jakob; Črne Stanislav; Rebou Ida.

Naši 50-letniki

Koletnik Franc, rojen 3. 6. 1913; Medved Jakob, 23. 7. 1913; Špoljar Mirko, 21. 6. 1913; Zajšek Jakob, 23. 7. 1913; Zunkovič Franc, 10. junija 1913.

Junija so se poročili

Intihar Franc, Bauman Jože, Korošec Avgust, zaposleni v glinici I; Samec Franc, v glinici II; Černešek Klotilda in Dvorsak Anton v glinici III; Pukšič Stanko in Polanec Stanko v elektrolizi; Turk Nežika v tovarni anodne mase.

Novi družinski člani:

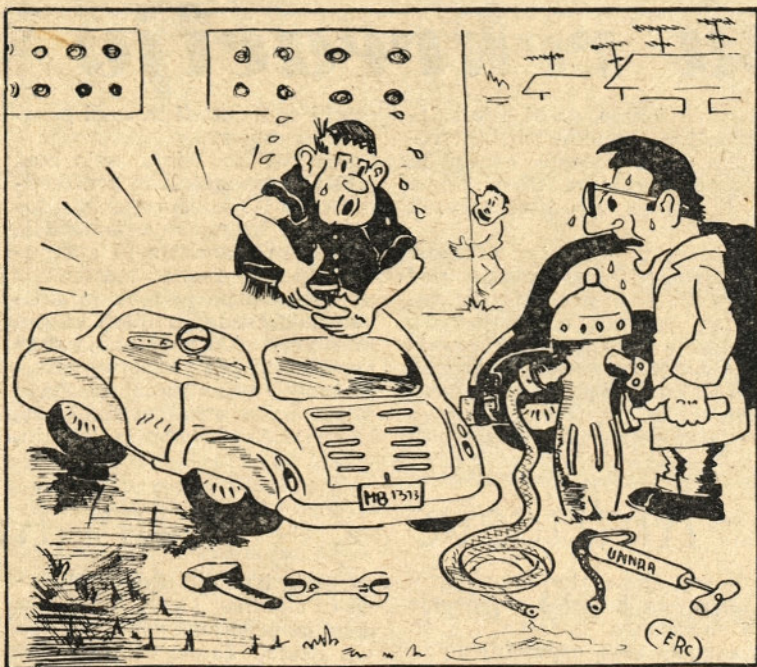
Kosi Matija je dobil Janeza; Arnuš Franc, Ivica; Rožman Stanko, Vladimir; Weisbacher Jože, Olgo; Murko Avgust, Anico.

NAJSTAREJŠI ČLAN KOLEKTIVA

Janez Samastur, roj. 5. novembra 1898, delavec v tovarni od 12. junija 1946, doma na Hajdini 32.

NAJMLAJŠI ČLAN KOLEKTIVA

Jakob Koderman, roj. 17. julija 1944, avtomekanik, ki je v naši tovarni od 2. novembra 1962. Doma je iz Ptuja, Zagrebška 70.

»Nisi prepozen, potem mu bova zategnila še matice!«

Aluminij zaslužen v slovenski nogometni ligi

S kvalifikacijsko tekmo za vstop v slovensko nogometno ligo, ki je bila v Trzinu 14. julija 1963, in se je končala z rezultatom 4:2 za »Aluminij«, se je izkazalo, da je uspelo dosežanje prizadevanje vodstva kluba »Aluminij« (Ljubo Komel, Franc Lončarič, Anton Kurelič, Vlado Hanzel in drugi) in samega moštva za tekmovalna na višji ravni z nogometnimi klubi, ki so kandidirali v SNL, in dalje s klubi, ki jim je uspelo priti v SNL, na drugi strani pa je uspelo prenesti ime kolektiva tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo pred širšo javnost tudi s športnimi uspehi, ki so jih dosegli njegovi člani, proizvajalci in upravljalci.

Za vse tekme, ki jih je igralo moštvo NK »Aluminij« z drugimi moštvi, ki so kandidirali za vstop v SNL, je značilno, da jih je moštvo »Aluminija« premagalo brez posebnih težav in naporov ob primerni izkušnosti in samozvesti, obenem pa jim je z igro in z osebnim stikom dokazalo, da si želi prijateljske stike. S tekmovalni v Tacnu in Trzinu je imelo moštvo »Aluminija« priložnost videti kraje Tacen in Trzin in obratno so imela moštva NK »Sava« in NK Trzin priložnost videti Kidričevo in ostale kraje ter spoznati ljudi, ki jih večje iste misli in želje, da bi čimveč storili za našo

skupnost in da bi v njej čimboljše živeli.

Za dosežene uspehe in za vstop v SNL prvič v zgodovini NK »Aluminija« imata zasluge vodstvo in moštvo kot celota in njegovi posamezni člani Mišo Kramberger, Said Musič, Srečko Muršec, Viktor Markovič, Franjo Gerečnik, Lovro Mesarič, Hinko Vodusek, Jože Soršak, Cedo Todorovič, Ciril Kovač, Ivan Artenjak, Luci Špehonja, Mirko Zaspan, Marjan Kuret in ostali, ki so s svojim športnim obnašanjem in s športno pretnostjo pripomogli do ugleda moštva pri gledalcih tekem in pri vsej športni javnosti, ki bo prav gotovo z vsem zanimanjem nadalje spremljala delo in uspehe kluba »Aluminij«.

Takšnemu klubu, kot je sedaj »Aluminij«, lahko želimo tudi v bodoče mnogo uspehov, mladini iz kolektiva pa, da bi se mu pridružila in da bi sestavila več moštev, tudi ostalih športnih panog, ki bi po zgledu »Aluminija« dosegala uspehe in se spoznavala z ostalimi moštvi in klubi potom športnega turizma, ki ima prav gotovo v naši domovini posebno mesto.

(Nadaljevanje s 7. strani)

SODOBEN PROMET IN NAŠE AVTO-MOTO DRUŠTVO

ne udeležuje redno predavanj in tudi pri praktičnih voznjah ne pazi.

Med člani AMD in vozniki amaterji so častno zastopane tudi ženske, članice delovnega kolektiva Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, iz naselja in iz okolice. Za

Izpolnite, izrežite in pošljite uredništvu!

KAJ VAM JE (NI) VŠEČ V GLASILU »ALUMINIJ«

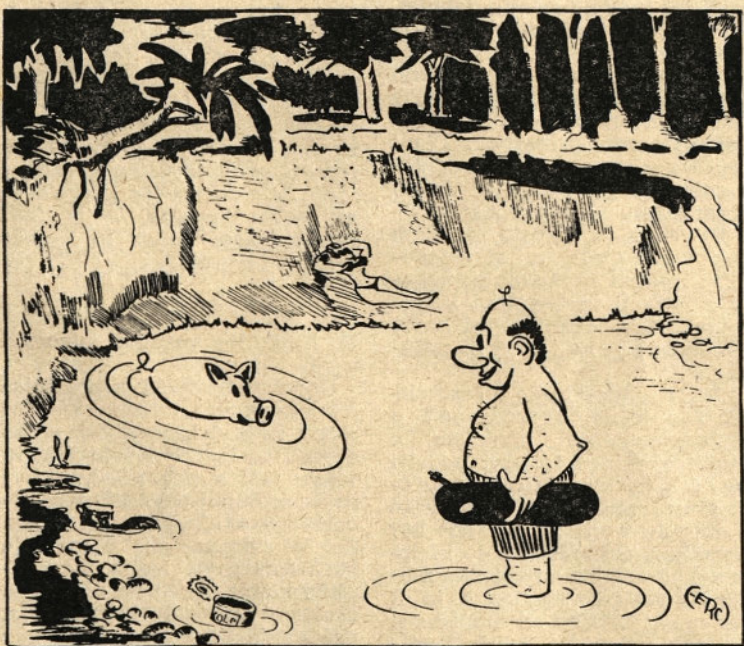
1. Glava in napis (da, ne)

2. Obseg (da, ne)

3. Članek (kateri — da, ne)

4. Slike (katera — da, ne)

PREDLOGI:

Zena možu: »Franček, s kom pa se meniš o našem bazenu?«

KINO „Svoboda“ Kidričevo

PROGRAM KINO PREDSTAV OD 17. JULIJA DO 22. AVGUSTA

JULIJ:

17.—18. HAMLET, črno-beli, angl.
20.—21. SAFIR, barvni kinemaskopski, angleški
21.—22. V SOBOTO ZVEČER V NEDELJO ZJUTRAJ, črno-beli, vstavizionski, angleški
24.—25. TI SI MOJE ŽIVLJENJE, črno-beli, kinemaskopski, francosko-italijanski
27.—28. DEJVI KROKET, barvni, ameriški
28.—29. MED ČASOM IN VEČNOSTJO, kinemaskopski, barvni, nemški
31.—1. ZAKON PRERJE, barvni, kinemaskopski, ameriški

AVGUST:

3.—4. TEROR BARBAROV, barvni, italijanski
4.—5. OGRAJA, črno-beli, jugoslovansko-francoski
7.—8. TUJA ZENA, črno-beli, nemški
10.—11. ZVEZDE NOČI, barvni, italijanski
11.—12. KRALJICA JANSIJA, barvni, indijski
14.—15. DVOJNI OBRAT, barvni, vstav., francoski
17.—18. OB 3.10 ZA JUMO, črno-beli, kinemaskopski, ameriški
18.—19. KDO STE VI, MR. SORŽ, črno-beli, kinemaskopski, francoski
21.—22. KAPETAN LEŠI, barvni, kinemaskopski, jugoslovanski

ženske, ki so večinoma v delovnem razmerju in celo matere je značilno, da dosegajo na izpitih za voznike motornih vozil celo boljše uspehe kot moški.

Spraševanje — testiranje mopedistov o znanju cestno-prometnih predpisov je v prostorih AMD vsak četrtek med 17. in 19. uro. Kandidati za mopediste ne poznajo prometnih predpisov, zato opravi prvi izpit komaj 10 odst. prijavljenih. Nekateri kandidati ponavljajo tak izpit po tri- ali celo večkrat. Testiranje mopedistov opravlja inštruktor Potočnik Milan z dovoljenjem pristojnih organov za notranje zadeve. Do danes je bilo testiranih nad 900 mopedistov.

AMD Kidričevo je organiziralo v letošnjem letu tečaj za voznike motornih vozil kategorije A in B tudi v Majšperku. Tam se je prijavilo v tečaj nad 40 kandidatov, ki so ga tudi obiskovali. Prvi obiskovalci tega tečaja so že uspešno opravili izpit, drugi pa bodo na vrsti v tem in v naslednjem mesecu. Tudi v bodoče bo društvo organiziralo takšne tečaje izven Kidričevega na območju, za katerega je pooblaščen, če bo dovolj prijavljenih kandidatov. Tako bo omogočalo delovnim ljudem, ki stanujejo v oddaljenih krajih, da bodo dosegli potrebno znanje za opravljanje izpitov. Tečaji za voznike motornih vozil bodo tudi še v Kidričevem in naslednji tečaj bo začel v drugi polovici avgusta tl.

V bodoče namerava društvo poleg rednega šolanja voznikov amaterjev vzbujati čut za prometno varnost med mladino in odraslimi z raznimi predavanji ter s predavanjem ob poučnih filmih o cestno-prometni varnosti. Društvo bi rado rešilo tudi problem shranjevanja osebnih avtomobilov in motornih koles svojih članov v Kidričevem.

Društvo bo moralo v bodoče bolj skrbeti za društveno življenje in za športno udejstvovanje svojih članov s prirejanjem športnih prireditev in z organiziranjem skupnih izletov v zgodovinske in turistične kraje naše ožje in širše domovine kot to organizirajo druga društva.

M. Z.

IZDAJA DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO

Urejuje uredniški odbor:

predsednik Marjan Bizovičar, člani: Vida Detiček, Anica Klajnshek, Anton Kozoderc, Ivan Mazera, Franc Meško, Simon Pešec, Ivan Tušek, Franc Vrlič, Mirko Zupanič

Odgovorni urednik: Jože Vrabl

Naslov uredništva:

Aluminij Kidričevo

Tekoči račun pri NB Ptuj 604-19-1-320

Telefon: 23-12/211

Rokopisov ne vračamo

Tisk: Tiskarna časopisnega podjetja »Mariborski tisk« Maribor